

ព្រះរាជក្រម

យើង

នស/រកម/០២០៦/០៣៣

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីនិមលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមលើពិធីសារក្បួន
នៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលរដ្ឋសភា
បានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៦ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៥ នីតិកាល
ទី៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយ
គ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមលើពិធីសារ
ក្រុមនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌអន្តរការសហប្រជាជាតិ
ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ**

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលរួមលើពិធីសារក្រុមនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌអន្តរការសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលធ្វើនៅទីក្រុងក្យូតូ ប្រទេសជប៉ុន នាថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុង ភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តពិធីសារនេះ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៦

**ក្នុងព្រះបរមនាម និងតាមព្រះរាជក្រាស់បង្គាប់
ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី**

ព.ល. ០៦១២.៥៣៨

**ហត្ថលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
ជា ស៊ីម**

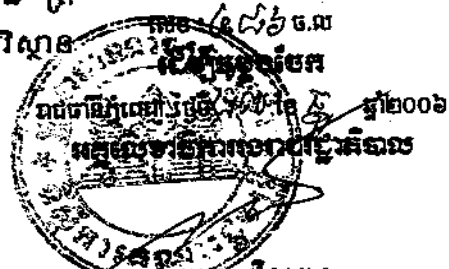
បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
**នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
ហ៊ុន សែន**

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

នេសារដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ហត្ថលេខា

ម៉ុក ម៉ាតេ

3/3

បរិស្ថានវិទ្យា

អនុសញ្ញារបស់សហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
The United Nations Framework Convention on Climate Change

ពិធីសារក្យូតូ

THE KYOTO PROTOCOL

សេចក្តីផ្តើម

នៅពេលរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសនានាអនុម័តលើអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុក្នុងឆ្នាំ ១៩៩២ ពួកគេបានទទួលស្គាល់ថា អនុសញ្ញានេះអាចប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានសំរាប់ធ្វើសកម្មភាពឱ្យបានខ្លាំងក្លាទៅអនាគត ។ តាមរយៈការរៀបចំដំណើរការពិនិត្យឡើងវិញ ការពិភាក្សា និងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានជាប្រចាំ អនុសញ្ញានេះផ្តល់ជាមូលដ្ឋានសំរាប់អនុម័តលើការសន្យាបន្ថែម ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងរាល់ការប្រែប្រួលចំណេះដឹងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងឆន្ទៈនយោបាយទៅអនាគត ។

ការពិនិត្យឡើងវិញជាលើកដំបូង អំពីប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តការសន្យារបស់បណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានធ្វើឡើង តាមការស្នើសុំនៅក្នុងសម័យប្រជុំ ១ នៃសន្និសីទបណ្តាភាគី (COP-1) ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងបែរឡាំង ឆ្នាំ ១៩៩៥ ។ បណ្តាភាគីបានសំរេចថាការសន្យារបស់បណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីព្យាយាមកាត់បន្ថយអេមីស្យុង (ឬការបញ្ចេញឧស្ម័ន) រហូតដល់ឆ្នាំ ២០០០ ឱ្យនៅត្រឹមកំរិតអេមីស្យុងឆ្នាំ ១៩៩០ ពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធានាទៅសំរេចគោលដៅរយៈពេលវែងនៃអនុសញ្ញានេះទេ ពេលគិតការវាងស្តាត់ "ឥទ្ធិពលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ បណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្សចំពោះប្រព័ន្ធអាកាសធាតុ" ។

បណ្តារដ្ឋមន្ត្រី និងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ដទៃទៀត បានឆ្លើយតបដោយអនុម័តយល់ព្រមលើ "អណត្តិទីក្រុងបែរឡាំង" (Berlin Mandate) និងបង្កើតឱ្យមាន ការចរចាបន្ថែមទៀត ដើម្បីពង្រឹងកិច្ចអនុវត្តការសន្យាដោយបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ។ គេបានបង្កើត ក្រុមការងារបណ្តោះអាសន្ននៃអណត្តិទីក្រុងបែរឡាំង (Ad Hoc Group on Berlin Mandate) មួយ ដើម្បីធ្វើសេចក្តីព្រាងកិច្ចព្រមព្រៀងមួយ ។ ក្រោយពីបានប្រជុំជំនុំសម្រាប់លើក ក្រុមការងារនេះបានបញ្ជូនអត្ថបទព្រាងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ទៅសន្និសីទបណ្តាភាគីលើកទី ៣ (COP-3) ដើម្បីចរចាសំរេច ។

នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ដ៏អធិកអធិមនាទីក្រុងក្សតូ ប្រទេសជប៉ុន នាខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ មានការចូលរួមពីសំណាក់បណ្តាប្រតិភូ អ្នកសង្កេតការណ៍ និងអ្នកសារពិពន្ធនា ប្រមាណ ១០.០០០ នាក់ ។ សន្និសីទនេះបានឯកភាពមតិជាទូទៅលើសេក្តីសំរេច (1/CP.3) ដើម្បីអនុម័តពិធីសារមួយ ដែលនៅក្នុងនោះបណ្តាប្រទេសឧស្សាហកម្មជឿនលឿននឹងកាត់បន្ថយអេមីស្យុងឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សរុបយ៉ាងហោច ក្នុងកំរិត ៥% ធៀបនឹងអត្រាឆ្នាំ ១៩៩០ នៅក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០០៨-២០១២ ខាងមុខ ។ ការសន្យាជាលក្ខណៈច្បាប់ (Legally binding commitment promises) នេះផ្តល់នូវក្តីសង្ឃឹមថា នឹងធ្វើឱ្យមានការគ្រលប់បញ្ហាសជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៃអេមីស្យុង ដែលបានបញ្ចេញចោលដោយបណ្តាប្រទេសទាំងនោះ តាំងពី ១៩៩០ ឆ្នាំមុន មកម៉្លេះ ។

ការចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារក្រុងក្សតូបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ។ ពិធីសារនេះនឹងចូលជាធរមាននៅរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ក្រោយមានការឱ្យសច្ចាប័នដោយបណ្តាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះយ៉ាងតិចចំនួន ៥៥ ដែលក្នុងនោះត្រូវមានបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានបញ្ចេញអេមីស្យុងឧស្ម័នកាបូនិចយ៉ាងហោចណាស់ ៥៥% នៃអេមីស្យុងសរុបនៅឆ្នាំ ១៩៩០ ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសឧស្សាហកម្មជឿនលឿនទាំងនេះ ។ នៅក្នុងចន្លោះពេលនោះ បណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញាករស្តីពីប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ត្រូវបន្តអនុវត្តការសន្យារបស់ខ្លួន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុសញ្ញានេះ និងត្រូវបន្ត ដើម្បីអនុវត្តខ្លួនដែលមានចែងក្នុងពិធីសារនេះ ក្រោយពេលចូលជាធរមាន ។

បញ្ជីប្រកាស

- (v) កាត់បន្ថយជាប់ជាប់ ឬឬបឋមជាប់ជាប់ឈ្មោះអនុក្រឹតភាពនៃទីផ្សារ (market imperfection) ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ការលើកលែងពន្ធអាករ និងការជួយឧបត្ថម្ភ សំរាប់វិនិយោគ ដែលបញ្ចេញស្ថានភាពកញ្ចប់តាមនិន្នាការជួយពីគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ និងការប្រើប្រាស់វិធានការទីផ្សារ ។
- (vi) លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការកែទម្រង់សម្របសម្រួលនៅតាមវិស័យពាក់ព័ន្ធ សំដៅជំរុញការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយ និង វិធានការកំហិត ឬកាត់បន្ថយអេមីស្យុងស្ថានភាពកញ្ចប់ ដែលពុំមានចែងក្នុងពិធីសារក្រុងម៉ុងហ្គោល ។
- (vii) វិធានការកំហិត និង/ឬកាត់បន្ថយអេមីស្យុងស្ថានភាពកញ្ចប់ ដែលពុំមានចែងនៅក្នុងពិធីសារទីក្រុងម៉ុងហ្គោល ក្នុងវិស័យដឹកជញ្ជូន ។
- (viii) កំហិត និង/ឬកាត់បន្ថយអេមីស្យុងស្ថានភាពកញ្ចប់ តាមរយៈការទាញយកមកប្រើវិញ (recovery) និងប្រើប្រាស់វាក្នុងផ្នែកគ្រប់គ្រងសំណល់ កំដៅនៅក្នុងស្ថានភាពកម្ម ការដឹកជញ្ជូន និងការចែកចាយថាមពល ។

Comment: Fiscal Incentives

Comment: Subsidy

Comment: Market instrument

- ខ) ធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយភាគីនានាផ្សេងទៀត ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគោលនយោបាយ និងវិធានការក្នុងប្រទេសរៀងខ្លួន និងរួមគ្នា ដែលបានអនុម័ត ដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះ និងអនុលោមតាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ (ង) (ឈ) នៃអនុសញ្ញានេះ ។ គ្រប់ចំណុចនេះ ភាគីទាំងនេះត្រូវចាត់វិធានការដើម្បីចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានអំពីគោលនយោបាយ និងវិធានការទាំងនោះ រួមទាំងបង្កើតវិធីសាស្ត្រអប់រំប្រកួតប្រជែង តំណភាព និងប្រសិទ្ធភាព ។ នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទីមួយរបស់ខ្លួន ឬក្នុងករណីបន្ទាប់ តាមតែអាចធ្វើបាន នៅពេលក្រោយមក សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវពិចារណាការវិនិច្ឆ័យស្របច្បាប់ចម្លងការបែបនេះ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។
- ២. ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវព្យាយាមអនុវត្តកំហិត និងការកាត់បន្ថយអេមីស្យុងស្ថានភាពកញ្ចប់ ដែលពុំមានចែងនៅក្នុងពិធីសារក្រុងម៉ុងហ្គោល ពិសេសភាពអាកាសចរ និងនាវាដឹកជញ្ជូនតាមសមុទ្រ ដោយត្រូវធ្វើការតាមរយៈអង្គការអាកាសចរស៊ីវិលអន្តរជាតិ និងអង្គការសមុទ្រអន្តរជាតិ (International Maritime Organisation) ។
- ៣. ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវប្រឹងប្រែងអនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធានការដែលចែងក្នុងមាត្រានេះ ទៅតាមវិធីដែលកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ផលប៉ះពាល់ចំពោះពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និងចំពោះទីផ្សារសេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច ទៅលើបណ្តាភាគីដទៃទៀត ពិសេសភាគីជាបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៤ និង ៥ នៃអនុសញ្ញា ព្រមទាំងត្រូវផ្អែកលើមាត្រា ៣ នៃអនុសញ្ញានេះ ។ ក្នុងករណីសមស្រប សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ អាចចាត់វិធានការបន្ថែមទៀត ដើម្បីជំរុញការអនុវត្តន៍ ដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌនេះ ។
- ៤. ប្រសិនបើមានការកំណត់ថា ការសំរេចស្របគោលនយោបាយ និងវិធានការណាមួយក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ (ក) ខាងលើអាចផ្តល់ផលប្រយោជន៍ ដោយពិចារណាផងដែរពីលក្ខខណ្ឌ និងផលដែលអាចកើតមានខុសគ្នាចំពោះប្រទេសនីមួយៗ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវពិចារណាការវិនិច្ឆ័យ និងមធ្យោបាយ ដើម្បីចែងឱ្យបានលម្អិតអំពីការសំរេចស្របគោលនយោបាយ និងវិធានការទាំងនោះ ។

មាត្រា ៣

- ១. បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវធានារៀងរាល់ខ្លួន និងរួមគ្នាថា បរិមាណសរុបនៃស្ថានភាពកម្មទិចកើតពីសកម្មភាពមនុស្ស សមមូលនិងអេមីស្យុងនៃបណ្តាស្ថានភាពកញ្ចប់ចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ A មិនលើសពីបរិមាណកំណត់ (assigned amounts) របស់ភាគីទាំងនោះ ដែលគណនាអនុលោមតាមការសន្យាកំហិត និងកាត់បន្ថយបរិមាណអេមីស្យុងចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ និងអនុលោមតាមខ ដែលមានក្នុងមាត្រានេះ ដោយត្រូវផ្អែកលើគោលដៅកាត់បន្ថយបរិមាណអេមីស្យុងសរុបនៃស្ថានភាពកញ្ចប់ទាំងនោះ ឱ្យបានយ៉ាងហោចណាស់ ៥% នៅក្រោមកំរិតអេមីស្យុងឆ្នាំ ១៩៩០ នៅក្នុងចន្លោះពេលសន្យា ឆ្នាំ ២០០៨-២០១២ ។
- ២. រហូតដល់ឆ្នាំ ២០០៥ ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញនូវភាពរីកចំរើនក្នុងកិច្ចអនុវត្តន៍ការសន្យារបស់ខ្លួនតាមពិធីសារនេះ ។
- ៣. ការប្រែប្រួលសុទ្ធនៃអេមីស្យុងស្ថានភាពកញ្ចប់ពីប្រភពផ្សេងៗ និងការស្រូបយកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូន បណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្សដោយផ្ទាល់ ដូចជាការផ្លាស់ប្តូររបៀបប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ ដែលកើតពីការដាំព្រៃឈើ ការស្តារព្រៃឈើ និងការបាត់បង់ព្រៃឈើ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩០ រហូតមក អាចចាត់ទុកជាការប្រែប្រួលសន្និធិកាបូន ដែលអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន នៅក្នុងរយៈពេលនៃការសន្យា ហើយនឹងត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តការសន្យា ដែលចែងក្នុងមាត្រានេះសំរាប់ភាគីនីមួយៗ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ។ ត្រូវធ្វើសេចក្តីវាយតម្លៃ និងពិនិត្យរៀងរាល់ឆ្នាំ តាមទំរង់ដែលមានតំណភាព និងដែលអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន នូវអេមីស្យុងស្ថានភាពកញ្ចប់ពីប្រភពផ្សេងៗ និងការស្រូបយកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូនបណ្តាលពីសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធទាំងនោះ អនុលោមតាមមាត្រា ៧ និង ៨ ។

បទប្បញ្ញត្តិ

- ៤. ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសំរាប់ការវិភាគលទ្ធភាពសម្រាប់ការអនុវត្តយោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងចរន្តវិទ្យា មុនពេលបើកសម័យប្រជុំទី ១ នៃសន្និសីទបណ្តាភាគី សំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវផ្តល់ទិន្នន័យសំរាប់រៀបចំកំណត់ កំរិតសន្និសីទបណ្តាភាគី ១៩៩០ និងសំរាប់ផ្តល់លទ្ធភាពប្រមាណអំពីការប្រែប្រួលសន្និសីទបណ្តាភាគី បណ្តាភាគីបន្តបន្ទាប់ទៀត ។ នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ១ បណ្តាភាគីនីមួយៗអាចធ្វើបាននៅពេលក្រោយមកទៀត សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃ បណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវសំរេចកំណត់បណ្តាសម្ភារៈបន្ថែមទៀតដោយមនុស្ស ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអេមីស្យុងឧស្ម័នផ្ទះ កញ្ចក់ពីប្រភពផ្សេងៗ និងការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូន នៅក្នុងដីកសិកម្ម និងក្នុងការផ្លាស់ប្តូររៀបចំប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃ ឈើ ដោយផ្អែកលើ វិធីប្រមូល និងគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលបន្ថែម ឬកាត់ចេញពីបញ្ជីបរិមាណកំណត់សំរាប់បណ្តា ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដោយគិតទាំងភាពមិនប្រាកដប្រជា តំលាភាពក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍ ភាពអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន វិធីសាស្ត្រស្រាវ ជ្រាវ របស់ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលទទួលបានកិច្ចការប្រែប្រួលបរិយាកាស បណ្តាសេចក្តីណែនាំពីអង្គការវិទ្យាសាស្ត្រ និងចរន្តវិទ្យា ស្របតាមមាត្រា ៥ និងសេចក្តីសំរេចនៃសន្និសីទបណ្តាភាគី ។ សេចក្តីសំរេចបែបនេះនឹង ត្រូវអនុវត្តនៅដំណាក់កាលទី ២ ឬដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់ទៀតនៃការសន្យា ។ ភាគីនីមួយៗអាចមានជំហានដើម្បីអនុវត្តសេចក្តីសំរេចបែបនេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រង សកម្មភាពបន្ថែមបន្ថែមដោយមនុស្ស នៅក្នុងដំណាក់កាលទី ១ នៃការសន្យាអនុវត្ត ប្រសិនបើសកម្មភាពទាំងនោះបានចាប់ផ្តើម មានកំរិត តែពីឆ្នាំ ១៩៩០ មក ។
- ៥. បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលជាប្រទេសក្នុងសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល និងដែលមានឆ្នាំ ឬចន្លោះពេលមូលដ្ឋាន (base year or period) ត្រូវបានកំណត់ អនុលោមតាមសេចក្តីសំរេច COP 2 នៃសន្និសីទបណ្តាភាគីនៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ២ របស់ខ្លួន ត្រូវប្រើឆ្នាំឬចន្លោះ ពេលមូលដ្ឋាននោះ ដើម្បីអនុវត្តការសន្យារបស់ខ្លួនទៅតាមមាត្រានេះ ។ បណ្តាភាគីណាមួយផ្សេងទៀតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលស្ថិត ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល តែពុំបានដាក់ផ្តល់របាយការណ៍ជាតិ តាមមាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញា ក៏អាចធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងទៅសន្និសីទ បណ្តាភាគី សំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះថា ប្រទេសទាំងនោះមានបំណងប្រកាន់យកឆ្នាំ ឬចន្លោះពេលមូលដ្ឋាន ផ្សេងពីឆ្នាំ ១៩៩០ សំរាប់អនុវត្តការសន្យារបស់ខ្លួនតាមមាត្រានេះ ។ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចអនុម័តលើសេចក្តីជូនដំណឹងបែបនេះ ។
- ៦. ដោយយោងតាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៦ នៃអនុសញ្ញានេះ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវ អនុវត្តតាមការអនុវត្តមួយចំនួនដល់បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលជាប្រទេសស្ថិតក្នុងសេដ្ឋកិច្ចអន្តរកាល ក្នុងកិច្ចអនុវត្តការ សន្យារបស់ខ្លួនតាមមាត្រានានាក្នុងពិធីសារនេះ លើកលែងតែមាត្រានេះទេ ។
- ៧. នៅក្នុងដំណាក់កាលទី ១ នៃកិច្ចអនុវត្តការសន្យាភ័យ និងកាត់បន្ថយអេមីស្យុងឆ្នាំ ២០០៨-២០១២ បរិមាណកំណត់សំរាប់ភាគី នីមួយៗ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវតែស្មើនឹងការកាត់បន្ថយអេមីស្យុងឧស្ម័នកាបូនសរុប បណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្ស ដែលមានចែងក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ២ សមមូលនឹងអេមីស្យុងឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ២ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ ឬ ឆ្នាំឬចន្លោះពេលមូលដ្ឋាន កំណត់តាម វាក្យខ័ណ្ឌ៥ខាងលើ ដោយគុណនឹង ៥ ។ បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលមានសកម្មភាពបង្កឱ្យប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ បង្កើតជាប្រភពនៃអេមីស្យុងឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ ត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុងឆ្នាំ ឬចន្លោះពេលមូលដ្ឋានអេមីស្យុងឆ្នាំ ១៩៩០ របស់ខ្លួន នូវឧស្ម័នកាបូនសរុបបណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្ស សមមូលនឹងបណ្តាអេមីស្យុងសរុបតាមបណ្តាប្រភពនានា ដកនឹងបរិមាណ ស្រូបយកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូនក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ បណ្តាលពីសកម្មភាពប្រែប្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់ដី សំរាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃការ គណនាបរិមាណកំណត់ (assigned amount) ។
- ៨. ភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ អាចប្រកាន់យកឆ្នាំ ១៩៩៥ ជាឆ្នាំមូលដ្ឋាន សំរាប់ការគណនាឧស្ម័នអ៊ីដ្រូកាបូន ឧស្ម័នពែរក្សុយ អ៊ុកស៊ីត និងឧស្ម័នស៊ុលហ្វួរិកពែរក្សុយអ៊ីត យោងតាមវាក្យខ័ណ្ឌ ៧ ខាងលើ ។
- ៩. ការសន្យាសំរាប់ដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់សំរាប់បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវកំណត់តាមវិសោធនកម្មលើឧបសម្ព័ន្ធ ២ ក្នុងពិធីសារនេះ ដែលនឹងត្រូវអនុម័តអនុលោមតាមបណ្តាខ្សែក្រវាញក្នុងមាត្រា ៥១ វាក្យខ័ណ្ឌ ៧ ។ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុង ពិធីសារនេះ ត្រូវពិចារណាលើការសន្យាបែបនេះ នៅក្នុងខ្សែក្រវាញពេលយ៉ាងហោចណាស់ ៧ ឆ្នាំ មុនពេលចុងបញ្ចប់នៃដំណាក់កាល សន្យាទី ១ ដែលមានយោងនៅក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើ ។
- ១០. ចំនួនឯកតានៃអេមីស្យុងត្រូវកាត់បន្ថយ (emission reduction units) ឬចំណែកមួយនៃបរិមាណកំណត់ ដែលភាគីមួយទទួលបានពីភាគី មួយផ្សេងទៀត អនុលោមតាមខ្សែក្រវាញក្នុងមាត្រា ៦ ឬមាត្រា ១៧ ត្រូវបូកបន្ថែមជាមួយបរិមាណកំណត់សំរាប់ភាគីដែល ជាអ្នកទទួលបាននោះ ។
- ១១. ចំនួនឯកតានៃអេមីស្យុងត្រូវកាត់បន្ថយ ឬចំណែកមួយនៃបរិមាណកំណត់ ដែលភាគីមួយផ្សេងទៀតទិញភាគីមួយផ្សេងទៀត អនុលោម តាមខ្សែក្រវាញក្នុងមាត្រា ៦ ឬមាត្រា ១៧ ត្រូវតែកាត់ចេញពីបរិមាណកំណត់សំរាប់ភាគីជាអ្នកផ្សេងទៀត ។
- ១២. ការកាត់បន្ថយណាមួយនៃអេមីស្យុងដែលបានបញ្ជាក់ថាត្រូវត្រូវ ដែលភាគីណាមួយទទួលបានពីភាគីមួយផ្សេងទៀត អនុលោមតាម បណ្តាខ្សែក្រវាញក្នុងមាត្រា ១២ ត្រូវបូកបន្ថែមជាមួយបរិមាណកំណត់សំរាប់កាត់បន្ថយរបស់ភាគីទទួលបាននោះ ។

Comment: Modalities

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

- ១៣. បើនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការសន្យា អេមីស្យុងនៃភាគីណាមួយក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ មានបរិមាណតិចជាងបរិមាណកំនត់តាមមាត្រានេះ ភាគីនោះអាចធ្វើសេចក្តីស្នើដើម្បីដាក់បរិមាណខុសគ្នានេះទៅក្នុងបរិមាណកំនត់របស់ភាគីនោះ សំរាប់ដាក់កាលបន្ទាប់នៃការសន្យា ។
- ១៤. ភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវប្រឹងប្រែងអនុវត្តការសន្យាដែលក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើ តាមរបៀបដែលកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ ចំពោះសង្គម បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ភាគីជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសផលប៉ះពាល់ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៨ និង ៩ នៃអនុសញ្ញា ។ ប្របញ្ជានិងសេចក្តីសំរេចមួយចំនួននៃសន្និសីទបណ្តាភាគី ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តវាក្យខ័ណ្ឌទាំងនោះ នៅក្នុង សម័យប្រជុំលើកទី ១ របស់ខ្លួន សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវពិចារណាបណ្តាសកម្មភាព ចាំបាច់ សំរាប់ កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បណ្តាលពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង/ឬផលប៉ះពាល់បណ្តាលពីវិធានការនានា ទៅលើបណ្តាភាគី ដែលមានចែងក្នុងបណ្តាវាក្យខ័ណ្ឌទាំងនោះ ។ ក្នុងចំណោមបញ្ហាដែលត្រូវពិចារណាត្រូវមាន ការបង្កើតមូលនិធិ ការធានារ៉ាប់រង និង ការផ្តល់បច្ចេកវិទ្យា ។

មាត្រា ៤

- ១. បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលមានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងបំពេញការសន្យារបស់ខ្លួនរួមគ្នាតាមមាត្រា ៣ ត្រូវតែចាត់ទុកថាជារប័ពេញ ការសន្យាដែលក្នុងករណីណា ដែលបរិមាណទុនសរុបនៃសរុបបណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្សសមមូលនឹងអេមីស្យុងនៃបណ្តាខ្លួនផ្ទះ កញ្ចក់ ចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ A មានមិនលើសពីបរិមាណកំនត់ដែលគណនាអនុលោមតាមការសន្យាកំហិត និងការកាត់បន្ថយអេមីស្យុង របស់ប្រទេសក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ដែលមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ២ និងដោយអនុលោមតាមខ ដែលមានក្នុងមាត្រា ៣ ។ កិច្ច អេមីស្យុង សំរាប់បណ្តាភាគីក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនោះ ត្រូវតែមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ។
- ២. បណ្តាភាគីក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះ ត្រូវធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងទៅលេខាធិការដ្ឋាន អំពីលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀង នៅថ្ងៃដែលដាក់ តំកល់លិខិតបញ្ជាក់រាល់សប្តាហ៍ ឯកសារទទួលស្គាល់ អនុម័ត ឬសុំចូលជាសមាជិកពិធីសារនេះ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវធ្វើសេចក្តីជូន ដំណឹង ឆ្លើយតបទៅបណ្តាភាគី និងហត្ថលេខីក្នុងអនុសញ្ញានេះ អំពីលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ។
- ៣. កិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះណាមួយត្រូវស្ថិតនៅជាធរមានសំរាប់ដំណាក់កាលមួយនៃការសន្យាដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣ វាក្យខ័ណ្ឌ ៧ ។
- ៤. ប្រសិនបើបណ្តាភាគីធ្វើសកម្មភាពបែបនេះរួមគ្នា ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃ និងជាមួយអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ រាល់ការកែប្រែ ណាមួយនៅក្នុងធនាសម្ព័ន្ធរបស់អង្គការនេះ ក្រោយពីអនុម័តពិធីសារនេះ និងមិនប៉ះពាល់ដល់ការសន្យាដែលមានស្រាប់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌ នៃពិធីសារនេះទេ ។ រាល់ការកែប្រែណាមួយនៅក្នុងធនាសម្ព័ន្ធរបស់អង្គការនេះ នឹងមានអនុភាពសំរាប់តែបណ្តាការសន្យាតាម មាត្រា ៣ ដែលបានអនុម័តក្រោយពេលមានការកែប្រែនោះ ។
- ៥. ក្នុងករណីដែលបណ្តាភាគីក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងមិនអាចសំរេចបាននូវការកាត់បន្ថយអេមីស្យុងសរុបរបស់ខ្លួនតាមការកំនត់ ភាគីនីមួយៗ ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវរៀងៗខ្លួនចំពោះចំណែកអេមីស្យុងរបស់ខ្លួនដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ។
- ៦. ប្រសិនបើបណ្តាភាគីធ្វើសកម្មភាពបែបនេះរួមគ្នាក្នុងក្របខ័ណ្ឌ និងជាមួយអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលអង្គការនោះកំពុង ភាគីក្នុងពិធីសារនេះដែរ រដ្ឋនីមួយៗជាសមាជិកនៃអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់នោះ ត្រូវធ្វើសកម្មភាពរៀងខ្លួន និងជាមួយ អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ២៤ និងក្នុងករណីមិនអាចសំរេចបាននូវការកាត់បន្ថយកិច្ច អេមីស្យុងសរុប ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះចំណែកអេមីស្យុងរបស់ខ្លួន ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រានេះ ។

មាត្រា ៥

- ១. ភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវមានតួនាទីស្រេចនូវប្រព័ន្ធសំរាប់ប្រទេសខ្លួន ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណអេមីស្យុងបណ្តាលពីសកម្មភាព មនុស្សពីប្រភពផ្សេងៗ និងការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូននៃស្ថានីយ៍ផ្ទះកញ្ចក់គ្រប់ប្រភេទ ដែលពុំមានចែងក្នុងពិធីសារក្រុង ម៉ូងវ៉ែអាល់ ឱ្យបានយ៉ាងយឺតបំផុតក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ មុនពេលចាប់ផ្តើមដំណាក់កាលទីមួយនៃការសន្យា ។ គោលការណ៍ណែនាំ សំរាប់ប្រព័ន្ធជាតិបែបនេះ ដែលមានរួមបញ្ចូលវិធីសាស្ត្រចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ២ ខាងក្រោម ត្រូវតែមានការសំរេចទទួលស្គាល់ដោយ សន្និសីទបណ្តាភាគី សំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ នៅក្នុងសម័យប្រជុំទី ១ របស់ខ្លួន ។
- ២. វិធីសាស្ត្រប៉ាន់ប្រមាណអេមីស្យុងបណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្សពីប្រភពនានា និងការចាប់យកតាមរយៈការស្រូបកាបូនផ្ទះកញ្ចក់គ្រប់ ប្រភេទ ដែលពុំមានក្នុងពិធីសារក្រុងម៉ូងវ៉ែអាល់ ត្រូវតែជាវិធីសាស្ត្រ ដែលមានការទទួលស្គាល់ដោយក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាល ទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងមានការឯកភាពដោយសន្និសីទបណ្តាភាគីក្នុងសម័យប្រជុំទី ៣ របស់ខ្លួន ។ ក្នុងករណី ដែលមិនមានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រខាងលើ គេត្រូវធ្វើការកែតម្រូវសមស្រប អនុលោមតាមវិធីសាស្ត្រដែលមានករណីណាដោយ

ចក្រស្រាវជ្រាវ

សន្និសីទភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះនៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ១ របស់ខ្លួន ។ ផ្នែកលើមូលដ្ឋាននៃការងាររបស់ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងយោបល់វិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យាពីអង្គការជំនួយការសន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវពិនិត្យ និងក្នុងករណីសមស្រប ត្រូវកែសំរួលជាទៀងទាត់នូវវិធីសាស្ត្រ និងកំណែតម្រូវ ដោយផ្អែកលើរាល់សេចក្តីសំរេចពាក់ព័ន្ធរបស់សន្និសីទបណ្តាភាគី ។ រាល់ការកែសំរួលវិធីសាស្ត្រ និងកំណែតម្រូវ ត្រូវធ្វើតែក្នុងករណី ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់រវាងប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តការសន្យាតាមមាត្រា ៣ សំរាប់ចន្លោះពេលនៃការសន្យា ក្រោយពីមានការកែសំរួល ។

- ៣. ឯកសារនៃកំនើនកំដៅពិភពលោក (global warming potentials) ដែលប្រើប្រាស់សំរាប់វាយតម្លៃស្ថានភាពបូកសរុប សមមូលនឹងអេមីស្យុងដោយសកម្មភាពមនុស្សពីបណ្តាប្រភេទផ្សេងៗ និងការចាប់យកតាមរយៈការស្រូបបណ្តាស្ថានភាពកំដៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ A ត្រូវតែជាបណ្តាសក្តានុពល ដែលមានការទទួលស្គាល់ដោយក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងឯកភាពដោយសន្និសីទបណ្តាភាគី ក្នុងសម័យប្រជុំទី ៣ របស់ខ្លួន ។ ផ្នែកលើមូលដ្ឋាននៃការងាររបស់ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ត្រូវទាំងយោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ពីអង្គការជំនួយការ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះត្រូវពិនិត្យ និងក្នុងករណីសមស្រប ត្រូវកែសំរួលឯកសារនៃកំនើនកំដៅពិភពលោកនៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់បែបនោះ ដោយផ្អែកលើគ្រប់សេចក្តីសំរេចពាក់ព័ន្ធរបស់សន្និសីទបណ្តាភាគី ។ រាល់ការកែសំរួលឯកសារនៃកំនើនកំដៅពិភពលោក ត្រូវធ្វើនៅក្នុងករណី ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់រវាងប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តការសន្យាតាមមាត្រា ៣ សំរាប់ចន្លោះពេលនៃការសន្យា ក្រោយពីមានការកែសំរួល ។

មាត្រា ៦

- ១. ដើម្បីបំពេញការសន្យាតាមមាត្រា ៣ រាល់ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ អាចផ្ទេរ ឬទទួលយកភាគីមួយផ្សេងទៀត នូវចំនួនឯកតាណាមួយនៃអេមីស្យុងដែលត្រូវកាត់បន្ថយ តាមរយៈការកែសំរួលដែលមានគោលដៅកាត់បន្ថយអេមីស្យុងពីសកម្មភាពមនុស្សពីប្រភេទនានា ឬបង្កើនការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច តែនៅក្នុងករណីដែល :
 - (ក) ការកែសំរួលនោះទទួលបានឯកភាពពីបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធ
 - (ខ) ការកែសំរួលនោះផ្តល់នូវការកាត់បន្ថយអេមីស្យុងពីប្រភេទនានា ឬបង្កើនការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូន បន្ថែមលើបណ្តាតំរោងធម្មតាដែលមាននិងអនុវត្ត
 - (គ) ពុំទទួលយកចំនួនឯកតាណាមួយនៃអេមីស្យុងដែលត្រូវកាត់បន្ថយ ប្រសិនបើវាពុំពោរពាតតាមកាតព្វកិច្ចចែងក្នុងមាត្រា ៥ និង ៧
 - (ឃ) ការទទួលយកចំនួនឯកតាណាមួយនៃអេមីស្យុងដែលត្រូវកាត់បន្ថយ ត្រូវតែជាការបន្ថែមលើសកម្មភាពក្នុងប្រទេស ដើម្បីបំពេញការសន្យាចែងក្នុងមាត្រា ៣ ។
- ២. នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ១ របស់ខ្លួន ឬក្នុងពេលចន្លោះតាមតែអាចធ្វើបាននៅពេលក្រោយមកទៀត សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ អាចធ្វើការចែងឱ្យបានលម្អិតបន្ថែមសំរាប់អនុវត្តមាត្រានេះ រួមទាំងដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ និងដើម្បីធ្វើសេក្តីរាយការណ៍ ។
- ៣. ភាគីណាមួយក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន អាចផ្តល់សិទ្ធិដល់អង្គការស្រាវជ្រាវមួយចំនួនដើម្បីចូលរួមក្នុងសកម្មភាពណាមួយទៅបង្កើត ផ្ទេរ ឬទទួលយកចំនួនឯកតាណាមួយនៃអេមីស្យុងដែលត្រូវកាត់បន្ថយ តាមមាត្រានេះ ។
- ៤. ប្រសិនបើមានសំនួរមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តន៍របស់ភាគីណាមួយក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ស្តីពីតម្រូវការដែលមានយោងក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវបានធ្វើអត្តសញ្ញាណអនុលោមទៅតាមខពាក់ព័ន្ធក្នុងមាត្រា ៨ ការផ្ទេរ ឬទទួលយកចំនួនឯកតាណាមួយនៃអេមីស្យុងដែលត្រូវកាត់បន្ថយ អាចត្រូវបានក្រោយពេលដែលសំនួរនោះត្រូវបានធ្វើអត្តសញ្ញាណ និងក្នុងករណីដែលចំនួនឯកតាណាមួយខាងលើមិនមានប្រើប្រាស់ដោយភាគីណាមួយ ដើម្បីបំពេញការសន្យារបស់ខ្លួនតាមមាត្រា៣រហូតដល់បានដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះរួចរាល់ ។

មាត្រា ៧

- ១. ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងរបាយការណ៍សារពើភ័ណ្ឌប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន អំពីអេមីស្យុងដោយសកម្មភាពមនុស្សពីប្រភេទនានា និងការចាប់យកដោយអាងស្រូបកាបូននៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលពុំមានចែងក្នុងពិធីសារក្រុងម៉ុងរ៉េអាស់ និងដែលត្រូវដាក់ជូន អនុលោមតាមគ្រប់លេខក្តីសំរេចនៃសន្និសីទបណ្តាភាគី នូវបណ្តាតំរោងធម្មតាបន្ថែមចាំបាច់ដើម្បីបញ្ជាក់ពី កិច្ចអនុវត្តន៍ការសន្យាចែងក្នុងមាត្រា ៣ សំរាប់ការធ្វើសេចក្តីសំរេចអនុលោមតាមវាក្យខ័ណ្ឌ ៤ ខាងក្រោម ។

បកប្រែក្រសួងកែប្រែ

- ២. ភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍ជាតិប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវដាក់ជូនអនុលោមតាមមាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញានេះ ខ្លឹមសារបន្ថែមចាំបាច់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីលទ្ធផលនៃកិច្ចអនុវត្តន៍ការសន្យាតាមពិធីសារនេះ សំរាប់ការធ្វើសេចក្តីសំរេចអនុលោមតាមវាក្យខ័ណ្ឌ ៤ ខាងក្រោម ។
- ៣. ភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវដាក់ជូនប្រចាំឆ្នាំនូវព័ត៌មានតាមការចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើ ដោយចាប់ផ្តើមពីរបាយការណ៍សារពិភពលោកលើកទី ១ ដែលជាប្រការចាំបាច់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុសញ្ញា សំរាប់ដំណាក់កាលទី ១ នៃការសន្យា ក្រោយពីពិធីសារនេះចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីនោះ ។ ភាគីនោះត្រូវដាក់ជូននូវព័ត៌មានចាំបាច់តាមវាក្យខ័ណ្ឌ ២ ខាងលើ ជាចំណែកមួយនៃរបាយការណ៍ជាតិដំបូង ដែលជាប្រការចាំបាច់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុសញ្ញានេះ ក្រោយពេលពិធីសារនេះចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីនោះ និងក្រោយពិធីសារអនុម័តឯកភាពលើគោលការណ៍ ដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ៤ ខាងក្រោម ។ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះត្រូវកំណត់ចំនួនពេលវេលាដែលត្រូវដាក់ជូននូវរបាយការណ៍ចាំបាច់តាមមាត្រានេះ ដោយត្រូវគិតផងដែរអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ជូនរបាយការណ៍ជាតិ ដែលត្រូវកំណត់ដោយសន្និសីទបណ្តាភាគី ។
- ៤. ក្នុងសម័យប្រជុំទី ១ របស់ខ្លួន សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវអនុម័ត និងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញជាប្រចាំនៅពេលក្រោយ នូវគោលការណ៍សំរាប់រៀបចំព័ត៌មានចាំបាច់តាមមាត្រានេះ ដោយគិតទាំងគោលការណ៍សំរាប់រៀបចំរបាយការណ៍ជាតិរបស់បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ តាមការអនុម័តដោយសន្និសីទបណ្តាភាគី ។ មុនដំណាក់កាលទី ១ នៃការសន្យាសន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចអំពីពិធីសារសំរាប់ធ្វើការគណនាបរិចារណាផងដែរ ។

មាត្រា ៨

- ១. ព័ត៌មានដែលដាក់ជូនតាមមាត្រា ៧ ដោយភាគីនីមួយៗក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវទទួលបានការពិនិត្យវាយតម្លៃដោយក្រុមជំនាញការអនុលោមតាមសេចក្តីសំរេចនៃសន្និសីទបណ្តាភាគី និងយោងតាមគោលការណ៍អនុម័តដោយសន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ តាមវាក្យខ័ណ្ឌ ៤ ខាងក្រោម ។ ព័ត៌មានដាក់ជូនតាមមាត្រា ៧ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ ដោយភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ និងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ ជាចំណែកមួយនៃការប្រមូលផ្តុំ និងផ្ទៀងផ្ទាត់លើការធ្វើសារពិភពលោកអធិស្ឋេច និងបរិចារណាផងដែរ ។ លើសពីនេះ ព័ត៌មាន ដែលដាក់ជូនតាមមាត្រា ៧ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ ដោយភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ និងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ ជាចំណែកមួយនៃការពិនិត្យរបាយការណ៍ ។
- ២. លេខាធិការដ្ឋានត្រូវសំរេចសំរេចជាមួយក្រុមជំនាញការ ដែលជ្រើសរើសរច្ចេកទេសបណ្តាជំនាញការចាត់តាំងដោយបណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះ និងដោយអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលយោងតាមការណែនាំពីសំណាក់សន្និសីទបណ្តាភាគី ។
- ៣. ដំនើរការពិនិត្យឡើងវិញត្រូវតែជាការវាយតម្លៃបច្ចេកទេសមត់ចត់ និងល្អិតល្អន់លើគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃការប្រតិបត្តិរបស់បណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។ ក្រុមជំនាញការត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ទៅសន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ដោយវាយតម្លៃលើកិច្ចអនុវត្តន៍ការសន្យានៃភាគីនីមួយៗ និងធ្វើអត្តសញ្ញាណបញ្ជាក្នុងការអនុវត្ត និងកត្តាជះឥទ្ធិពលដល់ការអនុវត្ត ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវចែករបាយការណ៍បែបនេះឱ្យដល់គ្រប់បណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវធ្វើបញ្ជីសំនួរពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រតិបត្តិដែលមានបញ្ជាក់ក្នុងរបាយការណ៍បែបនេះ សំរាប់ការពិចារណាបន្ថែមទៀតពីសំណាក់សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
- ៤. ក្នុងសម័យប្រជុំទី ១ របស់ខ្លួន សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ តាមរយៈក្រុមជំនាញការ ត្រូវអនុម័ត និងពិនិត្យឡើងវិញជាទៀតទាត់នៅពេលក្រោយបន្ទាប់មកទៀត នូវគោលការណ៍សំរាប់ពិនិត្យឡើងវិញការប្រតិបត្តិតាមពិធីសារនេះ ដោយផ្អែកលើគ្រប់សេចក្តីសំរេចរបស់សន្និសីទបណ្តាភាគី ។
- ៥. ដោយមានជំនួយពីអង្គការជំនួយការអនុវត្ត (Subsidiary Body on Implementation) និងក្នុងករណីសមស្របពីអង្គការជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (Subsidiary Body on Scientific and Technological Advice) សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះត្រូវពិចារណា :
 - (ក) ព័ត៌មានដែលដាក់ជូនដោយបណ្តាភាគីតាមមាត្រា៧ និងរបាយការណ៍ពីក្រុមជំនាញការធ្វើឡើងតាមមាត្រានេះ ។
 - (ខ) បណ្តាសំនួរពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដែលស្រដៀងជាបញ្ជីដោយលេខាធិការដ្ឋានតាមវាក្យខ័ណ្ឌ៣ខាងលើ ក៏ដូចជាបណ្តាសំនួរលើកឡើងដោយភាគី ។
- ៦. អនុលោមតាមការពិចារណារបស់ខ្លួនអំពីព័ត៌មានដែលយោងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ៥ ខាងលើ សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចលើបញ្ហាចាំបាច់ណាមួយសំរាប់អនុវត្តពិធីសារនេះ ។

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

មាត្រា ៩

- ១. សន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគីសំរាប់ជាការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះត្រូវពិនិត្យពិធីសារនេះឡើងវិញជាទៀងទាត់ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មាន និងការវាយតម្លៃវិទ្យាសាស្ត្រអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់របស់វា ក៏ដូចជាព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកទេស សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ។ ការពិនិត្យឡើងវិញរបបនេះត្រូវតែមានការសម្របសម្រួលជាមួយការពិនិត្យឡើងវិញដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុសញ្ញា ជាពិសេសការពិនិត្យឡើងវិញដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ (ឃ) និងមាត្រា ៧ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ (ក) នៃអនុសញ្ញា ។ ផ្អែកលើការពិនិត្យឡើងវិញទាំងនេះ សន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគីសំរាប់ជាការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវចាត់វិធានការសមស្រប ។
- ២. ការពិនិត្យឡើងវិញលើកទី ១ ត្រូវធ្វើនៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ២ នៃសន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគីសំរាប់ជាការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារ នេះ ។ ការពិនិត្យឡើងវិញលើកក្រោយទៀត ត្រូវធ្វើជាទៀងទាត់នៅចន្លោះពេល និងតាមកាលវេលាកំណត់ ។

មាត្រា ១០

ដោយយោងតាមការទទួលខុសត្រូវរួម និងខុសគ្នារបស់ខ្លួន តាមគោលបំណង កាលៈទេសៈ និងអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍ជាក់លាក់សំរាប់ ជាតិ និងប្រចាំតំបន់របស់ខ្លួន និងដោយពុំមានការដាក់បញ្ចូលបន្ថែមនូវការសន្យាថ្មីណាមួយសំរាប់បណ្តាភាគីពុំមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ប៉ុន្តែ ដោយអះអាងជាថ្មីឡើងវិញនូវការសន្យាដែលមានស្រាប់តាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ អំពីការសន្យាដើម្បីសម្រេចបានអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព និងដោយយោងតាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៥ និង ៧ បណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះត្រូវ :

- ក) ក្នុងករណីដែលពាក់ព័ន្ធ និងតាមការដែលអាចធ្វើបាន រៀបចំកម្មវិធីដែលមានប្រសិទ្ធិភាពសេដ្ឋកិច្ចសំរាប់ជាតិ និងក្នុងករណី សមស្រប រៀបចំកម្មវិធីសំរាប់តំបន់ ដើម្បីកែលម្អស្ថានភាពកសិកម្មស្រូវនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ទិន្នន័យពិសេសភូមិសាស្ត្រ និង/ឬបណ្តាគំរូ ដែលផ្តល់បញ្ហាដល់កូឡាសេដ្ឋកិច្ចសង្គមនៃភាគីនីមួយៗ ដើម្បីរៀបចំនិងកែលម្អជាទៀងទាត់ឱ្យទាន់សភាពការណ៍នូវសារពើភ័ណ្ណ ជាតិនៃអេមីស្យុងដោយសកម្មភាពមនុស្សតាមប្រភពផ្សេងៗ និងការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងអស់ ដែល ពុំមានចែងក្នុងពិធីសារក្រុងម៉ុងរ៉េអាល់ ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដែលអាចប្រៀបធៀបបាន និងដែលមានការអនុម័តដោយ សន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគី ព្រមទាំងស្របតាមមូលដ្ឋានសេចក្តីសម្រេចសំរាប់រៀបចំរបាយការណ៍ជាតិ ដែលមានការអនុម័តដោយសន្និសីទ បណ្តុះបណ្តាលភាគី ។
- ខ) រៀបចំ អនុវត្ត បោះពុម្ពផ្សាយ និងកែលម្អជាទៀងទាត់ឱ្យទាន់សភាពការណ៍ នូវកម្មវិធីជាតិ និងក្នុងករណីសមស្រប ត្រូវធ្វើដូចគ្នា សំរាប់តំបន់ នូវកម្មវិធីដែលមានដាក់បញ្ចូលវិធានការដើម្បីសំរាលការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបណ្តាវិធានការសំរួលសំរាប់ ឱ្យមានបន្ទុកបានសមស្រប ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។
 - (i) កម្មវិធីបែបនេះដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យថាមពល ដឹកជញ្ជូន និងឧស្សាហកម្ម ក៏ដូចជាវិស័យកសិកម្ម ព្រៃឈើ និងការ គ្រប់គ្រងសំណល់ ។ លើសពីនេះ បច្ចេកវិទ្យា និងវិធីសាស្ត្របន្ទុកសំរាប់កែលម្អ ការរៀបចំផែនការ និងជួយធ្វើឱ្យ ប្រសើរឡើងនូវភាពស្តារទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។
 - (ii) ភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ត្រូវដាក់ជូនព័ត៌មានស្តីពីសកម្មភាពក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ រួមទាំងកម្មវិធីជាតិ អនុលោម តាមមាត្រា ៧ និងក្នុងករណីសមស្រប បណ្តាភាគីដទៃទៀតត្រូវព្រួយបារម្ភដាក់បញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍ជាតិរបស់ខ្លួន នូវព័ត៌មានស្តីពីកម្មវិធីដែលមានរួមបញ្ចូលវិធានការ ដែលបណ្តាភាគីជឿថា អាចរួមចំណែកដោះស្រាយបញ្ហាការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់របស់វា រួមទាំងការកាត់បន្ថយកំនើនអេមីស្យុងឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងបង្កើន ការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបកាបូន ការកសាងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស និងវិធានការបន្ត ។
- គ) សហការក្នុងការជំរុញបង្កើតវិធីប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពសំរាប់អភិវឌ្ឍ អនុវត្ត និងផ្សព្វផ្សាយ ព្រមទាំងចាត់វិធានការដែល អាចធ្វើបាន ដើម្បីជំរុញ សំរួល និងក្នុងករណីសមស្រប ផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្ទះបច្ចេកវិទ្យា ឬលទ្ធភាពប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាសមស្រប និងលក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន ជំនាញ បទពិសោធន៍ និងដំណើរការពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាពិសេសសំរាប់បណ្តាប្រទេស កំពុងអភិវឌ្ឍន៍ រួមទាំងការរៀបចំគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីសំរាប់ការផ្តួចផ្តើមដោយមានប្រសិទ្ធិភាពនូវបច្ចេកវិទ្យាសមស្របនិង លក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន ដែលជាកម្មសិទ្ធិសាធារណៈ ឬក្នុងការងារវិស័យសាធារណៈ និងបង្កើតលក្ខខណ្ឌបរិស្ថានសមស្របសំរាប់ ការវិនិយោគឯកជន ជំរុញ និងបង្កើនការផ្តួចផ្តើមលទ្ធភាពប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាសមស្របនិងស្ថានភាពបរិស្ថាន ។
- ឃ) សហការស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស និងជំរុញការវិទ្យាសាស្ត្រ និងបង្កើតប្រព័ន្ធសង្កេតការណ៍យថាភាព និងបង្កើត ប័ណ្ណសារគ្នានិងផ្តល់ជំនួយ ដើម្បីកាត់បន្ថយស្ថានភាពមិនប្រាកដប្រជាពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធអាកាសធាតុ ផលប៉ះពាល់បណ្តាពិការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលវិបាកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម នៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ព្រមទាំងជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍ និងពង្រឹង

Comment: Diffusion

បកប្រែកម្រិត

- សមត្ថភាព និងលទ្ធភាព ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែងអន្តរជាតិ និងអន្តររដ្ឋាភិបាល កម្មវិធី និងបណ្តាញស្រាវជ្រាវ និងសង្កេតការណ៍យថាភាព ដោយយោងតាមមាត្រា ៥ នៃអនុសញ្ញានេះ ។
- ង) សហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការអន្តរជាតិ និងក្នុងករណីសមស្រប ជំរុញការប្រើប្រាស់បណ្តាអង្គការដែលមានស្រាប់ ដើម្បីបង្កើត និងអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល រួមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នជាតិ ជាពិសេសសមត្ថភាពចត្តា និងស្ថាប័ន និងការផ្តល់ប្តូរ ឬជួលបុគ្គលិកឱ្យទៅបណ្តុះបណ្តាលជំនាញផ្សេងៗ ជាពិសេសសំរាប់បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងសំរាប់សម្របសម្រួលការយល់ដឹងនៅកំរិតជាតិ និងបង្កើតលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។ គួរបង្កើតគំរូផ្តល់សម្របសំរាប់អនុវត្តសកម្មភាពទាំងនេះ តាមរយៈអង្គការដែលធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញានេះ ដោយយោងតាមមាត្រា ៦ នៃអនុសញ្ញា ។
- ច) ដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ជាតិរបស់ខ្លួន នូវព័ត៌មានស្តីពីកម្មវិធី និងសកម្មភាពដែលបានអនុវត្តអនុលោមតាមមាត្រានេះ ដោយយោងតាមសេចក្តីសំរេចពាក់ព័ន្ធនានានៃសន្និសីទបណ្តាភាគី ។
- ឆ) ក្នុងពេលអនុវត្តការសន្យាតាមមាត្រានេះ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៨ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ១១

- ១. ក្នុងពេលអនុវត្តមាត្រា ១០ បណ្តាភាគីត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះខ្លាំងឡាយនៃមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៤ ៥ ៧ ៨ និង ៩ នៃអនុសញ្ញា ។
 - ២. ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ នៃអនុសញ្ញា ដោយអនុលោមតាមខ្លាំងឡាយនៃមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៣ និងមាត្រា ១១ នៃអនុសញ្ញានេះ និងតាមរយៈអង្គការ ឬបណ្តាអង្គការទទួលបន្ទុកយុទ្ធសាស្ត្រប្រតិបត្តិ និងហិរញ្ញវត្ថុនៃអនុសញ្ញា ភាគីបណ្តាប្រទេសឧស្សាហកម្មរុញច្រានលើ និងបណ្តាភាគីមានការលូតលាស់ដទៃទៀតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ២ នៃអនុសញ្ញា ត្រូវ :
 - (ក) ផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងបន្ថែមសំរាប់ពេញថ្លៃចំណាយដែលបានកករាត និងដែលបានដោយបណ្តាភាគីនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីជួយឧបត្ថម្ភកិច្ចអនុវត្តការសន្យាដែលមានស្រាប់តាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ (ក) នៃអនុសញ្ញា ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១០ វាក្យខ័ណ្ឌ ៦ (ក) ។
 - (ខ) អនុលោមតាមមាត្រានេះ ផ្តល់ជំនួយផ្នែកធនធានហិរញ្ញវត្ថុបែបនេះសំរាប់ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាចាំបាច់សំរាប់ភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីបំពេញទាំងស្រុងនូវការចំណាយបន្ថែម (incremental costs) ដែលមានការឯកភាព សំរាប់ជួយឧបត្ថម្ភកិច្ចអនុវត្តការសន្យាដែលមានស្រាប់តាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ នៃអនុសញ្ញានេះ និងដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១០ ព្រមទាំងមានការឯកភាពរវាងភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងអង្គការ ឬបណ្តាអង្គការអន្តរជាតិ ដែលមានយោងក្នុងមាត្រា ១១ នៃអនុសញ្ញា ។
- កិច្ចអនុវត្តការសន្យាដែលមានស្រាប់ទាំងនោះ ត្រូវគិតជំនួយអំពីសេចក្តីត្រូវការពិសិទ្ធភាពលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ និងការព្យាករណ៍ចរាចរ មូលនិធិ និងសារៈសំខាន់នៃបន្ទុកសមស្របបំបែកដោយបណ្តាភាគីប្រទេសមានឧស្សាហកម្មរុញច្រានលើ។ ការណែនាំចំពោះអង្គការ ឬបណ្តា អង្គការទទួលបន្ទុកប្រតិបត្តិយុទ្ធសាស្ត្រនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងដោយក្តីសំរេចនានានៃសន្និសីទបណ្តាភាគី រួមទាំងបណ្តាសេចក្តីសំរេចដែលមានការឯកភាពភ្ជាប់មកហើយមុនពេលអនុវត្តពិធីសារនេះ និងត្រូវអនុវត្តឱ្យបានសមស្របតាមការប្រែប្រួលនៅក្នុងបណ្តាប្រការនានាក្នុងមាត្រានេះដែរ ។
- ៣. បណ្តាភាគីនៃប្រទេសឧស្សាហកម្មរុញច្រានលើ និងបណ្តាភាគីដែលមានការលូតលាស់ដទៃទៀតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ២ នៃអនុសញ្ញា អាចផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ហើយភាគីនៃបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ប្រើប្រាស់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះ សំរាប់អនុវត្តមាត្រា ១០ តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី កិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងតំបន់ និងកិច្ចព្រមព្រៀងពហុភាគីនានាផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ១២

- ១. យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាតត្រូវបានឱ្យនិយមន័យនៅទីនេះ ។
- ២. គោលបំណងនៃយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាតត្រូវដើម្បីជួយបណ្តាភាគីពុំមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ឱ្យសំរេចការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការសំរេចគោលបំណងចុងក្រោយនៃអនុសញ្ញា ព្រមទាំងជួយបណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ឱ្យសំរេចបានការសន្យាភ័យ និងកាត់បន្ថយបរិមាណអមីស្យុងស្របតាមមាត្រា ៣ ។
- ៣. ក្នុងក្របខ័ណ្ឌយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាត :
 - (ក) បណ្តាភាគីមិនមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ និងទទួលប្រយោជន៍ពីបណ្តាសកម្មភាពពិរោងការ ដែលបង្កឱ្យអមីស្យុងថយចុះ និង

ការប្រកាស

- (ខ) បណ្តាភាគីក្នុងអង្គប្រជុំ ១ អាចប្រើប្រាស់តំបន់អេមីស្យុងធានាពីបណ្តាសកម្មភាពនៃតំបន់ការបែបនោះ ជាចំណែកមួយនៃកិច្ចបំពេញការសន្យាកំហិត និងកាត់បន្ថយបរិមាណអេមីស្យុង យោងតាមមាត្រា ៣ និងផែនការដោះស្រាយសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
- ៤. គោលការណ៍យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថានភាពស្រូវស្តុកក្រោមអំណាច និងការបែងចែករបស់សន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ និងត្រូវត្រួតពិនិត្យដោយក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិទទួលបន្ទុកយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថានភាព ។
- ៥. ការកាត់បន្ថយអេមីស្យុងបណ្តាសកម្មភាពនៃតំបន់អេមីស្យុង ត្រូវទទួលបានដោយអង្គការប្រតិបត្តិដែលនឹងត្រូវចាត់តាំងដោយសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ដោយឡែកលើ :
 - (ក) ការចូលរួមដោយស្ម័គ្រចិត្តដែលមានការធានាភាពពិតប្រាកដពីទិន្នន័យ ។
 - (ខ) ផលប្រយោជន៍ពិតប្រាកដ ដែលអាចគណនាបាន និងសំរាប់រយៈពេលវែង ពាក់ព័ន្ធនឹងការសំរាប់បញ្ជាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។
 - (គ) កាត់បន្ថយអេមីស្យុងបន្ថែមលើកិច្ចប្រជុំបណ្តាសកម្មភាពដែលមានស្រាប់ក្នុងករណីអវត្តមាននៃសកម្មភាពតំបន់ការខាងលើ ។
- ៦. យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថានភាពស្រូវស្តុកត្រូវជួយដល់ចំណុចសំរាប់សកម្មភាពតំបន់ការដែលបានការទទួលស្គាល់ តាមការចាំបាច់ ។
- ៧. នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី១របស់ខ្លួន សន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវបរិយាយឱ្យបានលម្អិតពីវិធីនិងបែបបទប្រកបដោយគោលបំណងដើម្បីធានាភាពស្ថិរភាព ប្រសិទ្ធភាព និងការទទួលបានស្រូវតាមរយៈសវនកម្ម និងផ្សេងៗដាច់ដោយអង្គការឯករាជ្យ សំរាប់សកម្មភាពតំបន់ការ ។
- ៨. សន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវធានាថា ចំណែកនៃចំណូលបានពីសកម្មភាពនៃតំបន់ការខាងលើនឹងត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់បំពេញចំណាយរដ្ឋបាល និងសំរាប់ជួយភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ពិសេសបណ្តាប្រទេសដែលងាយរងគ្រោះដោយឥទ្ធិពលនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក្នុងការបំពេញនិយមន័យសំរាប់បន្តវិនិយោគការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។
- ៩. ការចូលរួមក្នុងក្របខ័ណ្ឌយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថានភាព រួមទាំងសកម្មភាពចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ៣ (ក) ខាងលើ និងបណ្តាសកម្មភាពទទួលបានការកាត់បន្ថយអេមីស្យុង អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមពីសំណាក់អង្គការឯកជន ឬសាធារណៈ និងត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យ ដែលអាចនឹងដាក់ចេញដោយក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិទទួលបន្ទុកការងារយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថានភាព ។
- ១០. ការកាត់បន្ថយអេមីស្យុង ដែលមានការទទួលស្គាល់នៅក្នុងខ្សែអាត់ ២០០០ រហូតដល់ពេលចាប់ផ្តើមដំណាក់កាលទី ១ នៃការសន្យាអាចប្រើប្រាស់សំរាប់ជួយសំរេចការសន្យា នៅក្នុងដំណាក់កាលទី ១ នៃការសន្យា ។

Comments: Accountability

មាត្រា ១២

- ១. សន្តិសុខបណ្តាភាគី ដែលជាស្ថាប័នដាច់ខ្លួននៃអនុសញ្ញា ត្រូវមានទាមទារនៃប្រជុំសំរាប់បណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
- ២. បណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញា ដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ អាចចូលរួមជាអ្នកសង្កេតការណ៍ ក្នុងសម័យប្រជុំណាមួយនៃសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។ នៅក្នុងសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ មានតែបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះទេដែលអាចធ្វើសេចក្តីសំរេចក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ ។
- ៣. នៅក្នុងសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ សមាជិកណាម្នាក់ក្នុងការិយាល័យសន្តិសុខបណ្តាភាគី ដែលជាតំណាងភាគីមួយក្នុងអនុសញ្ញានេះនៅក្នុងពេលសន្តិសុខ ប៉ុន្តែមិនមែនជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ និងត្រូវជំនួសដោយសមាជិកម្នាក់បន្ថែមទៀតតាមរយៈការបោះឆ្នោតដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងត្រូវជ្រើសរើសក្នុងចំណោមបណ្តាសមាជិកក្នុងពិធីសារនេះ ។
- ៤. សន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញជាទៀងទាត់ការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ និងត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចចាំបាច់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអង្គការរបស់ខ្លួន ដើម្បីជំរុញប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ ។ សន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដែលកំណត់ដោយពិធីសារនេះ ហើយត្រូវ :
 - (ក) ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃព័ត៌មានដែលមាន និងស្របតាមខ្លឹមសារក្នុងពិធីសារនេះ វាយតម្លៃការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះរបស់បណ្តាភាគីផលសរុបបានពីបណ្តាវិធានការអនុវត្ត អនុលោមតាមពិធីសារនេះ ពិសេសផ្អែកលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ក៏ដូចជាផលប៉ះពាល់ត្រួតគ្នា និងវិសាលភាពនៃការសំរេចចិត្តអនុវត្តរបស់អនុសញ្ញានេះ ។
 - (ខ) ពិនិត្យជាទៀងទាត់នូវ កាតព្វកិច្ចរបស់បណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះរាល់ការពិនិត្យរកស្វែងដែលមានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ (ឃ) និងមាត្រា ៧ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ នៃអនុសញ្ញា និងដោយផ្អែកលើគោលបំណងនៃអនុសញ្ញា ហើយពិនិត្យជាទៀងទាត់នូវបទពិសោធន៍ទទួលបានក្នុងការអនុវត្តន៍ និងការវិវត្តន៍វិភាគនៃចំណេះដឹងខាងវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ដោយក្នុងនោះដែរត្រូវពិចារណា និងអនុវត្តរបាយការណ៍ប្រក្រតីស្តីពីការអនុវត្តន៍ពិធីសារនេះ ។

បក្សប្រឹក្សាខ្មែរកម្ពុជា

- (ក) ជំរុញ និងសំរួលការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានស្តីពីវិធានការអនុម័តដោយបណ្តាភាគី សំរាប់ដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលរបស់វា ដោយគិតទាំងភាពខុសគ្នានៃកាលៈទេសៈ ការទទួលខុសត្រូវ និងសមត្ថភាពរបស់បណ្តាភាគី ព្រមទាំងបណ្តាការសន្យារៀងៗខ្លួនរបស់ភាគីទាំងនោះ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ ។
 - (ខ) តាមសំនើរបស់ភាគីពីរ ឬច្រើន ត្រូវជួយសំរួលសំរួលវិធានការអនុម័តដោយភាគីទាំងនោះ សំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងផលរបស់វា ដោយគិតទាំងភាពខុសគ្នានៃកាលៈទេសៈ ការទទួលខុសត្រូវ និងសមត្ថភាពរបស់បណ្តាភាគី ព្រមទាំងការសន្យារបស់ពួកគេរៀងៗខ្លួនរបស់ភាគីទាំងនោះ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ ។
 - (គ) អនុលោមតាមគោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ និងខនាភាគីពិធីសារនេះ និងដោយផ្អែកលើបណ្តាសេចក្តីសំរេចពាក់ព័ន្ធច្រើដោយសន្តិសុខនៃបណ្តាភាគី ត្រូវជំរុញ និងណែនាំការអភិវឌ្ឍន៍ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវតាមកាលកំណត់ ទ្វេភាគីស្របដែលអាចប្រៀបធៀបបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តពិធីសារនេះ និងត្រូវមានការរក្សាភាពស្មើគ្នាសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
 - (ឃ) ធ្វើអនុសាសន៍ទាក់ទងនឹងបញ្ហានានាចាំបាច់សំរាប់អនុវត្តពិធីសារនេះ ។
 - (ង) ប្រឹងប្រែងឱ្យមានការរួមរួមធនធានហិរញ្ញវត្ថុ អនុលោមតាមមាត្រា ១១ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ ។
 - (ច) បង្កើតអង្គការព័ត៌មានការងារចាំបាច់សំរាប់អនុវត្តពិធីសារនេះ ។
 - (ឈ) ក្នុងករណីសមស្រប ស្វែងរក និងប្រើប្រាស់បណ្តាសេវា និងកិច្ចសហការជាមួយ និងព័ត៌មានផ្តល់ដោយ អង្គការអន្តរជាតិស្ថាប័នអន្តររដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលមានសមត្ថភាព ។
 - (ញ) បំពេញមុខងារផ្សេងទៀតដែលចាំបាច់សំរាប់អនុវត្តពិធីសារនេះ និងពិចារណាកិច្ចការណាមួយដែលស្វែងពីសេចក្តីសំរេចរបស់សន្តិសុខបណ្តាភាគី ។
៥. បទបញ្ជានៃទម្រង់បែបបទសំរាប់សន្តិសុខបណ្តាភាគី និងទម្រង់បែបបទហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ក្របខ័ណ្ឌអនុសញ្ញានេះ និងត្រូវអនុវត្តទៅតាមការប្រែប្រួលសមស្រប សំរាប់ពិធីសារនេះ លើកលែងតែមានការសំរេចដោយឥតទូទៅដោយសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
៦. លេខាធិការដ្ឋានត្រូវកោះប្រជុំសំរាប់សម័យប្រជុំលើកទី ១ នៃសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ព្រមពេលជាមួយសម័យប្រជុំលើកទី ១ នៃសន្តិសុខបណ្តាភាគី ដែលនឹងត្រូវកំណត់ពេលក្រោយការចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ ។ សម័យប្រជុំសាមញ្ញនៃសន្តិសុខបណ្តាភាគី សំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ និងត្រូវប្រព្រឹត្តទៅរៀងរាល់ឆ្នាំ ព្រមពេលជាមួយនឹងសម័យប្រជុំសាមញ្ញនៃសន្តិសុខបណ្តាភាគី លើកលែងតែមានការសំរេចដោយសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
៧. បណ្តាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញនៃសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ និងត្រូវរៀបចំនៅពេលផ្សេង តាមការកំណត់ដោយសន្តិសុខបណ្តាភាគី សំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ឬតាមសំណើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយភាគីណាមួយយ៉ាងតិចក្នុងរយៈពេល ៦ ខែ ដើម្បីឱ្យលេខាធិការដ្ឋានធ្វើទម្រង់ទាក់ទងជាមួយបណ្តាភាគី និងក្រោយពេលទទួលបានការគាំទ្រយ៉ាងហោចណាស់មួយភាគបីនៃបណ្តាភាគីទាំងអស់ ។
៨. អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្ថាប័នជំនាញរបស់អង្គការនេះ និងស្ថាប័នថាមពលអាតូមិកអន្តរជាតិ ព្រមទាំងរដ្ឋជាសមាជិក ឬអ្នកសង្កេតការណ៍ ដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះ អាចមានតំណាងចូលរួមក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការណ៍នៅក្នុងសន្តិសុខបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។ ជនណាម្នាក់ ឬអង្គការណាមួយ ទោះបីក្នុងក្របខ័ណ្ឌជាតិឬអន្តរជាតិ រដ្ឋាភិបាល ឬមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងជំនាញដែលមានចែងក្នុងពិធីសារនេះ និងដែលបានជូនដំណឹងដល់លេខាធិការដ្ឋាន ពីគោលបំណងរបស់ខ្លួន ក្នុងការបញ្ជូនតំណាងចូលរួម ក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការណ៍ ក្នុងសម័យប្រជុំនៃសន្តិសុខបណ្តាភាគី សំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ អាចត្រូវបានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួម លើកលែងតែមានការបដិសេធដោយភាគីមានវត្តមានក្នុងសន្តិសុខ យ៉ាងហោចណាស់មួយភាគបី ។ ការអនុញ្ញាត និងការចូលរួមរបស់បណ្តាអ្នកសង្កេតការណ៍ ត្រូវគោរពទៅតាមបទបញ្ជា ដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ៥ ខាងលើ ។

មាត្រា ១៤

១. លេខាធិការដ្ឋានដែលបង្កើតឡើងតាមមាត្រា ៨ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវមាននាមជាលេខាធិការដ្ឋានសំរាប់ពិធីសារនេះ ។

ហត្ថលេខា/ត្រា

២. មាត្រា ៨ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ នៃអនុសញ្ញានេះ ដែលចែងពីមុខងាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន និងមាត្រា ៨ វាក្យខ័ណ្ឌ ៣ នៃអនុសញ្ញាដែលចែងពីការរៀបចំសំរាប់ការបំពេញមុខងាររបស់លេខាធិការដ្ឋាន និងត្រូវអនុវត្ត តាមការប្រែប្រួលសមស្រប សំរាប់ពិធីសារនេះ ។ លើសពីនេះ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ដែលកំណត់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ១៥

- ១. អង្គភាពជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា និងអង្គភាពជំនួយការអនុវត្ត ដែលបំពេញឡើងតាមមាត្រា ៩ និង ១០ នៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវមាននាទីជាអង្គភាពជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា និងអង្គភាពជំនួយការអនុវត្តនៃពិធីសារនេះ ។ ប្រការដែលចែងពាក់ព័ន្ធនឹងមុខងាររបស់អង្គភាពទាំងពីរនេះ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃអនុសញ្ញា ត្រូវអនុវត្ត តាមការប្រែប្រួលសមស្រប សំរាប់ពិធីសារនេះ ។ សម័យប្រជុំនៃអង្គភាពជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា និងអង្គភាពជំនួយការអនុវត្តនៃពិធីសារនេះ នឹងត្រូវរៀបចំរួមជាមួយការប្រជុំនៃអង្គភាពជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា និងអង្គភាពជំនួយការអនុវត្តនៃអនុសញ្ញានេះ ។
- ២. បណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះ ដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ អាចចូលរួមប្រជុំក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការណ៍នៅក្នុងសម័យប្រជុំណាមួយនៃអង្គភាពជំនួយការ ។ នៅពេលដែលអង្គភាពជំនួយការមាននាទីជាអង្គភាពជំនួយការសំរាប់ពិធីសារនេះ មានតែបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះទេ ដែលមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសំរេចក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃពិធីសារនេះ ។
- ៣. នៅពេលដែលអង្គភាពជំនួយការបង្កើតឡើងតាមមាត្រា ៩ និង ១០ នៃអនុសញ្ញា អនុវត្តមុននាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការងារពាក់ព័ន្ធនឹងពិធីសារនេះ សមាជិកណាម្នាក់នៃគោលការណ៍របស់បណ្តាអង្គភាពជំនួយការទាំងនេះ ដែលធ្វើជាតំណាងភាគីមួយក្នុងអនុសញ្ញានៅក្នុងពេលប្រជុំ ប៉ុន្តែមិនមែនជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវជំនួសដោយសមាជិកម្នាក់ផ្សេងទៀតក្រោយពីមានការបោះឆ្នោតដោយ និងត្រូវជ្រើសរើសក្នុងចំណោមបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ១៦

តាមការបន្ទាន់ដែលអាចធ្វើបាន សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវពិចារណាអនុវត្ត នៅក្នុងពិធីសារនេះ និងត្រូវកែប្រែក្នុងករណីសមស្រប នូវដំណើរពិគ្រោះយោបល់ពហុភាគីដែលមានយោងក្នុងមាត្រា ១៣ នៃអនុសញ្ញា ដោយផ្អែកលើរាល់សេចក្តីសំរេចដែលអាចធ្វើឡើងដោយសន្តិសីទបណ្តាភាគី ។ ដំណើរពិគ្រោះយោបល់ពហុភាគីណាមួយ ដែលអាចប្រើប្រាស់នៅក្នុងពិធីសារនេះ និងត្រូវអនុវត្តដោយគ្មានលំអៀងនៅក្នុងទម្រង់ការ និងយន្តការដែលរៀបចំដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៨ ។

មាត្រា ១៧

សន្និសីទបណ្តាភាគីត្រូវកំណត់គោលការណ៍ វិធី បទបញ្ជា និងសេចក្តីណែនាំ ជាពិសេសសំរាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអេមីស្យុង ។ បណ្តាភាគីក្នុងអនុសញ្ញា ២ អាចចូលរួមក្នុងពាណិជ្ជកម្មអេមីស្យុង ក្នុងគោលបំណងបំពេញការសន្យាតាមមាត្រា ៣ ។ រាល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មបែបនេះ ត្រូវតែជាការបន្ថែមទៅលើសកម្មភាពក្នុងប្រទេសក្នុងគោលបំណងបំពេញការសន្យាកំហិត និងកាត់បន្ថយហិរញ្ញវត្ថុតាមមាត្រានេះ ។

មាត្រា ១៨

នៅក្នុងសម័យប្រជុំទី ១ របស់ខ្លួន សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ត្រូវអនុម័តទម្រង់ និងយន្តការសមស្រប និងមានប្រសិទ្ធភាព សំរាប់កំណត់ និងដោះស្រាយករណីខកខានមិនបានគោរពតាមខនៃពិធីសារនេះ រួមទាំងតាមរយៈការបង្កើតតារាងសន្ទស្សន៍ផលវិបាក ដោយគិតផងដែរអំពីមូលហេតុ ប្រភេទ កំរិតធ្ងន់ធ្ងរ និងភាពស្មើគ្នារបស់ខ្លួនគោរពតាមនេះ ។ ទម្រង់ការ និងយន្តការណាមួយក្នុងមាត្រានេះ ដែលត្រូវឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវជាលក្ខណៈច្បាប់ចំពោះផលវិបាកដែលកើតឡើង នឹងត្រូវអនុម័តតាមរូបភាពនៃការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះពិធីសារនេះ ។

ចក្រស្រាវជ្រាវ

មាត្រា ១៩

បណ្តាប្រការក្នុងមាត្រា ១៤ នៃអនុសញ្ញានេះ ដែលចែងពីដំណោះស្រាយមិនសម្រេច និងត្រូវអនុវត្ត ដោយមានការកែប្រែសមស្រប ទៅតាមស្ថានភាពនៃពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ២០

- ១. ភាគីណាមួយអាចលើកសំណើធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះពិធីសារនេះ ។
- ២. ការធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះពិធីសារនេះ និងត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងសម័យប្រជុំសាមញ្ញនៃសន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្សព្វផ្សាយអត្ថបទសំណើវិសោធនកម្មចំពោះពិធីសារនេះដល់បណ្តាភាគី យ៉ាងហោចណាស់ក្នុងរយៈពេល ៦ ខែ មុនពេលរៀបចំប្រជុំដើម្បីអនុវត្តសំណើវិសោធនកម្មនោះ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្សព្វផ្សាយអត្ថបទនៃសំណើវិសោធនកម្មទៅបណ្តាភាគី និងហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញានេះ និងទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារសំរាប់ជាព័ត៌មាន ។
- ៣. បណ្តាភាគីត្រូវប្រឹងប្រែងដើម្បីឱ្យមានការឯកភាពលើសំណើវិសោធនកម្មណាមួយចំពោះពិធីសារនេះ តាមការអនុវត្តដោយមតិឯកភាពជាទូទៅ ។ ក្នុងករណីដែលមិនអាចឈានដល់ការឯកភាពជាមតិទូទៅ ការអនុវត្តសំណើវិសោធនកម្មអាចធ្វើតាមរយៈការបោះឆ្នោតដោយសំលេងភាគច្រើនពីភាគបីនៃបណ្តាភាគីដែលមានវត្តមាន និងដែលបានបោះឆ្នោតនៅក្នុងការប្រជុំ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវធ្វើវិសោធនកម្មដែលទទួលបានការអនុវត្តឯកភាពរួចហើយទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារ ដែលនឹងផ្សព្វផ្សាយទៅគ្រប់បណ្តាភាគីសំរាប់ការទទួលយល់ព្រម ។
- ៤. ឯកសារស្តីពីការទទួលយល់ព្រមចំពោះវិសោធនកម្មនឹងត្រូវរក្សាទុកនៅកន្លែងតំកល់ឯកសារ ។ វិសោធនកម្មធ្វើឡើងតាមវាក្យខ័ណ្ឌ ៣ ខាងលើ នឹងចូលជាធរមានសំរាប់បណ្តាភាគីដែលទទួលយល់ព្រមលើវិសោធនកម្មនោះ នៅក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទ ដែលកន្លែងតំកល់ឯកសារបានទទួលសំណើនៃការយល់ព្រមចំនួនយ៉ាងហោចណាស់បីភាគបួននៃចំនួនភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
- ៥. អត្ថបទវិសោធនកម្មនឹងចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីផ្សេងទៀត ទៅក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទដែលភាគីនោះបានបញ្ជូនឯកសារស្តីពីទទួលយល់ព្រមលើវិសោធនកម្មនោះ ទៅដល់កន្លែងតំកល់ឯកសារ ។

មាត្រា ២១

- ១. បណ្តាឧបសម្ព័ន្ធនៃពិធីសារនេះនឹងក្លាយជាចំណែករួមមួយនៃពិធីសារនេះ ផ្ទុយទៅវិញ ការចុះកំណត់យោងចំពោះពិធីសារនេះ នឹងត្រូវមានការចុះកំណត់យោងចំពោះឧបសម្ព័ន្ធរបស់ពិធីសារនេះផងដែរ ។ រាល់ឧបសម្ព័ន្ធដែលបានអនុវត្តក្រោយពេលចូលជាធរមាននៃពិធីសារនេះ នឹងត្រូវកំណត់ក្រោមរូបភាពជាតារាង គ្រដាសបំពេញ និងជាឯកសារដែលមានទំរង់ជាសេចក្តីអធិប្បាយ ដែលមានលក្ខណៈជាឯកសារវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកទេស ឯកសារទំរង់ការ ឬឯកសាររដ្ឋបាល ។
- ២. គ្រប់ភាគីអាចលើកសេចក្តីស្នើឱ្យមានឧបសម្ព័ន្ធចំពោះពិធីសារនេះ និងអាចស្នើធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះបណ្តាឧបសម្ព័ន្ធនៃពិធីសារនេះ ។
- ៣. បណ្តាឧបសម្ព័ន្ធចំពោះពិធីសារនេះ និងវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធនៃពិធីសារនេះត្រូវអនុវត្តក្នុងសម័យប្រជុំសាមញ្ញនៃសន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្សព្វផ្សាយអត្ថបទនៃសេចក្តីស្នើឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធដល់បណ្តាភាគី យ៉ាងហោចណាស់ ៦ ខែ មុនពេលប្រជុំអនុវត្តសំណើនោះ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្សព្វផ្សាយអត្ថបទសំនើឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធដល់បណ្តាភាគី និងហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញានេះទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារសំរាប់ជាព័ត៌មាន ។
- ៤. បណ្តាភាគីត្រូវប្រឹងប្រែងដើម្បីឱ្យមានការឯកភាពលើសេចក្តីស្នើឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ តាមការអនុវត្តដោយមតិឯកភាពជាទូទៅ ។ ក្នុងករណីដែលមិនអាចឈានដល់ការឯកភាពជាមតិទូទៅ ការអនុវត្តលើសេចក្តីស្នើឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធអាចធ្វើ តាមរយៈការបោះឆ្នោតដោយសំលេងភាគច្រើនពីភាគបីនៃបណ្តាភាគីដែលមានវត្តមាន និងដែលបានបោះឆ្នោតនៅក្នុងការប្រជុំ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្ញើឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ ដែលទទួលបានការអនុវត្តឯកភាពរួចហើយ ទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារ ដែលនឹងផ្សព្វផ្សាយទៅគ្រប់បណ្តាភាគីសំរាប់ការទទួលយល់ព្រម ។
- ៥. ឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធក្រៅពីឧបសម្ព័ន្ធ A និង B ដែលបានទទួលការអនុវត្តយល់ព្រម ស្របតាមវាក្យខ័ណ្ឌ ៣ និង ៤ ខាងលើ នឹងត្រូវចូលជាធរមានសំរាប់គ្រប់ភាគីក្នុងពិធីសារនេះនៅក្នុងកំឡុងពេល ៦ ខែ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្សព្វផ្សាយស្តីពីការអនុវត្តឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ ដោយកន្លែងតំកល់ឯកសារទៅគ្រប់បណ្តាភាគី លើកលែងតែចំពោះភាគី

បកប្រែស្របតាមការ

ដែលបានធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារក្នុងកំឡុងពេលនោះ នូវការទិញទិញយល់ព្រមរបស់គេ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធនោះ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ និងចូលជាធរមានចំពោះបណ្តា ភាគីដទៃ បានដកសេចក្តីជូនដំណឹងពីការមិនទទួលយល់ព្រមរបស់គេ នៅក្នុងកំឡុងពេលថ្ងៃទី ៩០ ក្រោយការបិទបិទ ដែលកន្លែង តំកល់ឯកសារបានទទួលសំនើសុំដកសេចក្តីជូនដំណឹងបែបនេះ ។

- ៦. ប្រសិនបើការអនុម័តឧបសម្ព័ន្ធ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធពាក់ព័ន្ធដល់ការធ្វើវិសោធនកម្មពិធីសារនេះ ឧបសម្ព័ន្ធនោះ ឬវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធនោះ នឹងមិនចូលជាធរមាន រហូតដល់ពេលដែលវិសោធនកម្មចំពោះពិធីសារនេះបានចូលជាធរមាន ។
- ៧. វិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ A និង B នៃពិធីសារនេះ នឹងត្រូវអនុម័ត និងចូលជាធរមានយោងតាមទំរង់ការដោះស្រាយដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ២០ និងតែក្នុងករណីដែលវិសោធនកម្មចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ B បានទទួលការអនុម័តយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីសំណាក់ភាគី ពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ២២

- ១. ភាគីនីមួយៗមានសំលេងឆ្នោតតែមួយគត់ លើកលែងតែក្នុងករណីចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ២ ខាងក្រោម ។
- ២. អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់អាចម៊ិនមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតលើសពីមួយសំលេង ស្មើនឹងចំនួនរដ្ឋជាសមាជិករបស់អង្គការនោះ ដែលជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។ អង្គការបែបនេះនឹងមិនប្រើសិទ្ធិបោះឆ្នោតបែបនេះឡើយ ប្រសិនបើរដ្ឋណាមួយជាសមាជិកចូលរួម បោះឆ្នោត ក្នុងនាមជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ឬជួយទៅវិញ រដ្ឋនោះនឹងពុំមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតក្នុងនាមជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះឡើយ ។

មាត្រា ២៣

អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់អាចម៊ិនមាននាមជាភាគីក្នុងកំឡុងពេលតំកល់ឯកសារពិធីសារនេះ ។

មាត្រា ២៤

- ១. ពិធីសារនេះនឹងត្រូវបើកសំរាប់ការចុះហត្ថលេខា និងត្រូវមានការឱ្យសច្ចាប័ន ការទទួលយល់ព្រម ឬការអនុម័តដោយបណ្តារដ្ឋ និង អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលជាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះ ។ ពិធីសារនេះនឹងត្រូវបើកឱ្យចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ដល់ថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ។ ពិធីសារនេះនឹង បើកសំរាប់ការសុំចូលជាសមាជិក ចាប់ពីថ្ងៃក្រោយកាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់ការចុះហត្ថលេខា ។ ឯកសារសច្ចាប័ន ការទទួលយល់ព្រម អនុម័ត ឬការសុំចូលជាសមាជិក នឹងត្រូវរក្សាទុកនៅកន្លែងតំកល់ឯកសារ ។
- ២. អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ណាមួយ ដែលក្លាយជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ដោយរដ្ឋជាសមាជិករបស់ខ្លួនពុំមែនជាភាគីក្នុង ពិធីសារនេះ នឹងមានកាតព្វកិច្ចជាលក្ខណៈច្បាប់តាមពិធីសារនេះទាំងស្រុង ។ ក្នុងករណីដែលបណ្តាអង្គការបែបនេះ មានរដ្ឋជា សមាជិក មួយឬច្រើនជាសមាជិកនៃពិធីសារនេះ អង្គការនេះ នឹងបណ្តារដ្ឋជាសមាជិករបស់ខ្លួនត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចអំពីការទទួលខុស ត្រូវ ក្នុងកិច្ចអនុវត្តកាតព្វកិច្ចក្នុងពិធីសារនេះ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ អង្គការ និងរដ្ឋជាសមាជិកនឹងមិនមានសិទ្ធិទ្រង់ទ្រាយក្នុង ពិធីសារនេះទេ ។
- ៣. នៅក្នុងឯកសារសច្ចាប័ន ទទួលយល់ព្រម អនុម័ត ឬសុំចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន បណ្តាអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ត្រូវ ប្រកាសនូវកិរិយាសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសេចក្តីដែលមានចែងក្នុងពិធីសារនេះ ។ អង្គការទាំងនេះត្រូវធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹង ទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារដែលនឹងផ្សព្វផ្សាយបន្តទៅបណ្តាភាគី ស្តីពីការកែប្រែ នៅក្នុងវិសាលភាពនៃសមត្ថភាពរបស់អង្គការទាំង នោះ ។

មាត្រា ២៥

- ១. ពិធីសារនេះនឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ៩០ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទ ដែលមានសមាជិកក្នុងអនុសញ្ញាចំនួនមិនតិចជាង ៥៥ ដែលនៅ ក្នុងនោះ បណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលមានអមីស្យុងឧស្ម័នកាបូនិចយ៉ាងហោចណាស់ ៥៥% នៃអមីស្យុងឧស្ម័ន កាបូនិចសរុប បញ្ចេញក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ ដោយបណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ បានតំកល់ឯកសារសច្ចាប័ន ទទួលយល់ព្រម អនុម័ត ឬចូលជាសមាជិក ។

បទក្រែងប្រកាស

- ២. សំរាប់តែក្នុងគោលបំណងនៃមាត្រានេះ អមីស្បូនឧស្ម័នកាបូនិចសរុបក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ បញ្ចេញដោយបណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ មានន័យថា បរិមាណដែលបានប្រកាសឱ្យដឹងនៅកាលបរិច្ឆេទ ឬមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុម័តពិធីសារនេះ ពីសំណាក់បណ្តាភាគីក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ១ នៅក្នុងរបាយការណ៍ជាតិដំបូងបង្អស់ ដែលបានដាក់ជូន តាមមាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញា ។
- ៣. ចំពោះរដ្ឋធានា ឬអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលបានចម្រើន ឬអនុម័តលើពិធីសារនេះ ឬសុំចូលជា សមាជិកនៃពិធីសារនេះក្រោយពេលដែលលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ ខាងលើ ស្តីពីការចូលជាធរមានត្រូវបានបំពេញ ពិធីសារនេះនឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ៩០ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់តំកល់លិខិតបករណ៍សច្ចាប័ន ទទួលបានចម្រើន អនុម័ត ឬសុំចូលជាសមាជិក ។
- ៤. សំរាប់តែគោលបំណងនៃមាត្រានេះ លិខិតបករណ៍ណាមួយដែលដាក់ដកល់ដោយអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងមិនត្រូវ រាប់បញ្ចូលជាចំនួនបន្ថែមនឹងចំនួនលិខិតបករណ៍ដែលបានដាក់ដកល់ដោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការនោះទេ ។

មាត្រា ២៦

ពុំមានករណីលើកលែងណាមួយអនុញ្ញាតឱ្យមាននៅក្នុងពិធីសារនេះទេ ។

មាត្រា ២៧

- ១. នៅពេលណាមួយ ក្រោយរយៈពេលបីឆ្នាំគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលពិធីសារនេះបានចូលជាធរមានសំរាប់ភាគីណាមួយ ភាគីនោះអាចសុំដក សមាជិកភាពរបស់ខ្លួនពីពិធីសារនេះ ដោយធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកន្លែងតំកល់ឯកសារ ។
- ២. ការសុំលាលែងរបស់នេះនឹងមានប្រសិទ្ធិភាពក្រោយពីកាលកំណត់សុពលភាពរយៈពេលមួយឆ្នាំ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលកន្លែងតំកល់ ឯកសារបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការសុំដកសមាជិកភាពតំកល់ ឬនៅកាលបរិច្ឆេទក្រោយទៀត ដែលអាចមានកំណត់នៅក្នុង សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការសុំលាលែងតំកល់ ។
- ៣. ភាគីណាមួយដែលសុំដកសមាជិកភាពពីអនុសញ្ញា ក៏ត្រូវបានចាត់ទុកថាបានដកសមាជិកភាពពីពិធីសារនេះដែរ ។

មាត្រា ២៨

សំណៅដើម្បីពិធីសារនេះ ដែលមានជាភាសារអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ មានតម្លៃដូចគ្នា នឹងត្រូវដាក់តំកល់ នៅឯអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

- ធ្វើនៅ ក្រុង វីធីនី ថ្ងៃទីដប់មួយ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំមួយពាន់ប្រាំបួនរយកេរសិបប្រាំពីរ ។
- ដើម្បីជាសាក្សី បណ្តាភាគីបានចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារនេះតាមកាលបរិច្ឆេទខាងលើ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ A

- ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
- ឧស្ម័នកាបូនិច (CO₂)
- មេតាន (CH₄)
- ឌីអុកស៊ីតម្លូណូអុកស៊ីត (N₂O)
- អ៊ីដ្រូក្លរូអ៊ីដ្រូកាបូន (HFCs)
- ព្រែក្លរូអ៊ីដ្រូកាបូន (PFCs)
- ស៊ុលផួរិចសាឡិច (SF₆)
- វិស័យប្រភពនៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់

ថាមពល

ចំណេះដឹង:

- ឧស្សាហកម្មថាមពល
- ឧស្សាហកម្មផលិតឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ និងសំណង់
- ការដឹកជញ្ជូន
- វិស័យផ្សេងទៀត
- ប្រភពផ្សេងទៀត

អេមីស្យុងពិភពលោក:

- កន្លែងរឹម
- របៀប និងឧស្ម័នធម្មជាតិ
- ប្រភពផ្សេងទៀត

ក្នុងដំណើរផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម

- ផលិតផលរ៉ែ
- ឧស្សាហកម្មគីមី
- ផលិតកម្មលោហធាតុ
- ផលិតកម្មផ្សេងទៀត
- ផលិតកម្មហាឡូកាបូន និងស៊ុលផួរិចសាឡិចអរិក
- ការប្រើប្រាស់ហាឡូកាបូន និងស៊ុលផួរិចសាឡិចអរិក
- ប្រភពផ្សេងទៀត

គ្រឿងរំលាយ និងការប្រើប្រាស់ផលិតផលផ្សេងទៀត

កសិកម្ម

- ដំណើរឈ្លាំងក្នុងក្រពះសត្វ
- ការគ្រប់គ្រងដីធម្មជាតិ
- វប្បកម្មស្រូវ
- ដីកសិកម្ម
- ការដុតវាលស្មៅសាវ៉ាន
- ការដុតសំណល់កសិកម្មនៅទីកន្លែង
- ប្រភពផ្សេងទៀត

សំណល់

- ការចោលសំណល់រឹងលើដី
- ការគ្រប់គ្រងសំណល់រាវ
- ការដុតសំណល់
- ប្រភពផ្សេងទៀត

ឧបសម្ព័ន្ធ B

ភាគី **ការសន្យាភ័យលើកិច្ចការបណ្តោះអាសន្នបរិមាណអេមីស្យុង**
(ភាគរយនៃឆ្នាំមូលដ្ឋាន ឬចន្លោះពេល)

អូស្ត្រាលី	១០៨
អូស្ត្រីស	៥២
បែលស៊ិច	៥២
ប៊ុលការី	៥២
កាណាដា	៥៤
ក្រូអាទី	៥៥
សាធារណរដ្ឋឆែក	៥២
ដាណឺម៉ាក	៥២
អេស្ប៉ានី	៥២
សហគមន៍អឺរ៉ុប	៥២
ហ្វាំងឡង់	៥២
បារាំង	៥២
អាល្លឺម៉ង់	៥២
ក្រិច	៥២
ហុងគ្រី	៥៤
អាយស្លែន	១១០
អេក្វាទ័រ	៥២
អ៊ីតាលី	៥២
ជប៉ុន	៥៤
ឡាទី	៥២
លីកទេសស្តេន	៥២
លីទុយអានី	៥២
លុចសាំបួរ	៥២
ម៉ូណាកូ	៥២
ហូឡង់	៥២
នូវវែលសេឡង់	១០០
លីវី	១០១
ប៉ូឡូញ	៥៤
ពីរទុយហ្គាល់	៥២
រ៉ូម៉ានី	៥២
សហព័ន្ធរុស្ស៊ី	១០០
ស្កុយឌី	៥២
ស្លូវេនី	៥២
អេស្ប៉ាញ	៥២
ស៊ុយអែត	៥២
ស្វីស	៥២
អ៊ុយក្រែន	១០០
ចក្រភពអង់គ្លេស និងអេក្វាទ័រខាងជើង	៥២
សហរដ្ឋអាមេរិក	៥៣

*បណ្តាប្រទេសស្ថិតក្នុងដំណើរអន្តរកាលឈានទៅសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ

សេចក្តីសម្រេចអនុម័តដោយសន្និសីទបណ្តាភាគី
(សម័យប្រជុំពេញវដ្តលើកទី ១២ ថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧)
សេចក្តីសម្រេច 1/CP.3

ការអនុម័តពិធីសារក្រុងក្រុងនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
សន្និសីទបណ្តាភាគី

បានពិនិត្យមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ (ក) និង (ខ) នៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅក្នុងសម័យ
ប្រជុំទីមួយ ហើយបានសម្រេចថា វាក្យខ័ណ្ឌរងទាំងអស់នេះមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ ។

បានឃើញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន 1/CP.1 ស្តីពី "អណត្តិក្រុងបែរឡាំង : ការពិនិត្យឡើងវិញនូវលក្ខណៈខ្លះនៃមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ
២ (ក) និង (ខ) នៃអនុសញ្ញានេះ រួមទាំងសំណើទាក់ទងនឹងពិធីសារ និងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបន្ត " ដែលមានការឯកភាពដើម្បីចាប់ផ្តើម
ដំណើរការសំរាប់ជួយពង្រឹងសមត្ថភាពដើម្បីធានាវិធានការសមស្របសំរាប់ចន្លោះពេលក្រោយឆ្នាំ ២០០០ តាមរយៈការអនុម័តពិធីសារ
ឬឯកសារច្បាប់ផ្សេងទៀតនៅសម័យប្រជុំលើកទី ៣ ។

បានឃើញថា គោលដៅមួយនៃដំណើរការនេះគឺដើម្បីពង្រឹងការសន្យាក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ២ (ក) និង (ខ) នៃអនុសញ្ញានេះ
សំរាប់ ប្រទេសអនុសញ្ញាមួយចំនួន/ភាគីផ្សេងទៀត ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដើម្បីចែងឱ្យបានលម្អិតនូវគោលនយោបាយ និងវិធានការ និង
ដើម្បីកំណត់គោលបំណងនៃការកំណត់ និងកាត់បន្ថយបរិមាណអេមីស្យុងនៅក្នុងកាលកំណត់មួយ ដូចជានៅឆ្នាំ ២០០៥ ២០១០ និង ២០២០
សំរាប់អេមីស្យុង និងអាងស្រូបកាបូននៃខ្លួនផ្ទះកញ្ចក់របស់ពួកគេ ដែលបណ្តាលពីសកម្មភាពមនុស្ស ពីប្រភពផ្សេងៗ និងដែលពុំមានចែង
ក្នុងពិធីសារក្រុងម៉ុងរ៉េអាល ។

បានឃើញថា យោងតាមអណត្តិក្រុងបែរឡាំង ដំណើរការនេះនឹងមិនបង្កើតការសន្យាថ្មីបន្ថែមទៀតសំរាប់បណ្តាភាគីដែលមិនមានក្នុង
ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ទេ ប៉ុន្តែបានបញ្ជាក់ឡើងវិញនូវការសន្យាដែលមានស្រាប់ស្របតាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ១ និងបន្តអនុវត្តការសន្យាទាំងនោះ
ដើម្បីសំរេចឱ្យបានការអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព ដោយយោងតាមមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៣ ៥ និង ៧ ។

បានកត់សំគាល់ បណ្តាញការណ៍របស់ក្រុមបណ្តោះអាសន្នទទួលបន្ទុកអណត្តិក្រុងបែរឡាំងនៅក្នុងសម័យប្រជុំទី ៨ របស់ខ្លួន ។

បានពិចារណាដោយវាយតម្លៃខ្ពស់នូវរបាយការណ៍បង្ហាញជូនដោយប្រធានក្រុមបណ្តោះអាសន្នទទួលបន្ទុកអណត្តិក្រុងបែរឡាំង ។

បានកត់សំគាល់ដោយវាយតម្លៃខ្ពស់នូវរបាយការណ៍របស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការអំពីលទ្ធផលទាំងមូលរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ។

ដោយទទួលស្គាល់តម្រូវការរៀបចំដើម្បីឱ្យមានការចូលជាធរមានជាបន្ទាន់នៃពិធីសារក្រុងក្រុងនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិ
ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។

បានដឹងថា មានសេចក្តីព្រួយបារម្ភចំពោះការឱ្យបានទាន់ពេល ដើម្បីផ្តល់ជាមូលដ្ឋានឱ្យមានលទ្ធផលប្រកបដោយជោគជ័យនៃសម័យ
ប្រជុំលើកទី ៤ នៃសន្និសីទបណ្តាភាគី ដែលគ្រោងនឹងធ្វើនៅទីក្រុង ប៊ិយណូសអែ ប្រទេសអារហ្សង់ទីន ។

- ១. សំរេចអនុម័តពិធីសារក្រុងក្រុងនៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលមានភ្ជាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១
- ២. ស្នើឱ្យអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិមាននាទីជាកន្លែងកំណត់ពិធីសារនេះ និងត្រូវបើកសំរាប់ការចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុង
ញូវយ៉ក ពីថ្ងៃទី ១៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ដល់ថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ។
- ៣. អញ្ជើញភាគីទាំងអស់ក្នុងអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដើម្បីចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារនេះ នៅថ្ងៃទី
១៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ឬនៅក្នុងឱកាសដាច់ដុំត តាមដែលអាចធ្វើបាន នៅក្រោយបរិច្ឆេទនេះ និងដើម្បីកំណត់លិខិតុបករណ៍
ផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលយល់ត្រាម ឬអនុម័ត ឬចូលជាសមាជិក នៅពេលសមស្រប និងដាច់ដុំត តាមតែអាចធ្វើបាន ។
- ៤. អញ្ជើញបណ្តាអង្គដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងអនុសញ្ញានេះ ដើម្បីផ្តល់សច្ចាប័ន ឬទទួលយកពិធីសារនេះតាមលក្ខខណ្ឌសមស្រប ដោយ
ផ្ទៀងផ្ទាត់ការពន្យារពេល ដើម្បីឱ្យរដ្ឋទាំងនោះអាចក្លាយទៅជាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ ។
- ៥. ស្នើឱ្យប្រធាននៃអង្គការពិភពលោកផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា និងប្រធានអង្គការពិភពលោកអនុវត្ត ដោយពិចារណា
អំពីថវិកាដែលបានអនុម័តសំរាប់កម្មវិធីសំរាប់រយៈពេលពីរឆ្នាំ ១៩៩៨-១៩៩៩ និងកម្មវិធីពាក់ព័ន្ធសំរាប់លេខាធិការដ្ឋាន^១ ដើម្បីផ្តល់
ការលំនៅដល់លេខាធិការដ្ឋានអំពីការងាររៀបចំចាំបាច់សំរាប់ការពិចារណាពីសំណាក់សន្និសីទបណ្តាភាគី នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ៤
របស់ខ្លួន ឱ្យបណ្តាភាគីរដ្ឋចងខ្លះក្រោម និងត្រូវកំណត់ការងារសំរាប់បណ្តាអង្គការពិភពលោកឱ្យបានសមស្រប :
(ក) កំណត់វិធី បទបញ្ជា និងគោលការណ៍ណែនាំអំពីសកម្មភាពបង្កដោយមនុស្សពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលខ្លួនផ្ទះកញ្ចក់ពី ប្រភព
នានា និងការចាប់យកដោយអាងស្រូបកាបូនក្នុងដីកសិកម្ម និងក្នុងការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ និងត្រូវបន្ថែម

^១ FCCC/AGBM/1995/2 and Corr.1, and Corr.1; FCCC/AGBM/1996/5,8, and 11; FCCC/AGBM/1997/3, 3/Add and Corr.1,5,8 and 8/Add.1.
^២ FCCC/CP/1997/INF.1.

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

ទៅលើ ឬកាត់ចេញពីបរិមាណកំណត់សំរាប់បណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះដែលមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ នៃអនុសញ្ញានេះ ដូចដែលមាន
ចែងក្នុងមាត្រា ៣ វាក្យខ័ណ្ឌ ៤ នៃពិធីសារនេះ ។

- (ខ) កំណត់តម្លៃមធ្យមសំរាប់គោលការណ៍ វិធី បទបញ្ជា និងគោលការណ៍ណែនាំ ជាពិសេសសំរាប់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ ធ្វើសេចក្តី
រាយការណ៍ ការគណនាពាណិជ្ជកម្មអេមីស្យុង ឆ្លាស់តាមមាត្រា ១៧ នៃពិធីសារនេះ ។
 - (គ) ចែងលំអិតអំពីគោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ភាគីខ្លះៗក្នុងពិធីសារដែលមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ នៃអនុសញ្ញានេះ អំពីការផ្ទេរ
ឬទទួលយកពីភាគីផ្សេងទៀត ឧវាចន្តនៃអេមីស្យុងដែលត្រូវកាត់បន្ថយ បណ្តាលពីគំរោងការដែលមានគោលដៅ
កាត់បន្ថយអេមីស្យុងដោយសកម្មភាពមនុស្សពិប្រភពនានា ឬបង្កើនអាងស្រូបកាបូននៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ នៅក្នុងវិស័យណាមួយ
នៃសេដ្ឋកិច្ច ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦ នៃពិធីសារនេះ ។
 - (ឃ) ក្នុងលក្ខខណ្ឌសមស្រប ពិចារណាច្រើនកម្មភាពតាមវិធីសាស្ត្រសមស្រប ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពរបស់បណ្តាភាគីក្នុង
ឧបសម្ព័ន្ធ ២ នៃពិធីសារនេះដែលក្នុងនោះគំរោងមួយអាចផ្តល់ផលប៉ះពាល់ជាបង្កើនដល់បរិមាណអេមីស្យុងនៅក្នុងចន្លោះពេល
នៃការសន្យា ។
 - (ង) វិភាគពីផលវិបាកនៃមាត្រា ១២ វាក្យខ័ណ្ឌ ១០ នៃពិធីសារនេះ ។
៦. អញ្ជើញប្រធានអង្គការជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា និងប្រធានអង្គការជំនួយការអនុវត្ត ដើម្បីធ្វើសំណើរមេត្តា
ទៅអង្គការទាំងនោះ នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ៨ អំពីការកំណត់ការងារសំរាប់អង្គការទាំងនោះ សំរាប់ធ្វើការងារចាំបាច់ដើម្បីជួយ
បង្កលទ្ធភាពដល់សន្និសីទបណ្តាភាគីសំរាប់ការប្រជុំនៃបណ្តាភាគីក្នុងពិធីសារនេះ នៅក្នុងសម័យប្រជុំទី ១ របស់ខ្លួន ក្រោយពេលដែល
ពិធីសារនេះចូលជាធរមាន និងដើម្បីបំពេញមុខងារនៃពិធីសារនេះបានកំណត់សំរាប់ការប្រជុំនេះ ។

សេចក្តីសម្រេច 2/CP.3

បណ្តាវិធីសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធនឹងពិធីសារក្រុងក្យូតូ

សន្និសីទបណ្តាភាគី

បានឃើញសេចក្តីសម្រេច 4/CP.1 និង 9/CP.2

ដោយគាំទ្រការសំរេចនៃអង្គការជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី ៤ ។

- ១. អះអាងឡើងវិញថាបណ្តាភាគីគួរតែប្រើគោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌជាតិនៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ របស់ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាល
ទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលបានកែសម្រួលនៅឆ្នាំ ១៩៩៦ សំរាប់ធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណ និងធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍អំពី
អេមីស្យុងដោយសកម្មភាពមនុស្សពិប្រភពនានា និងការចាប់យកតាមរយៈអាងស្រូបឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលពុំមានចែងក្នុង
ពិធីសារក្រុងម៉ុងរ៉េអាស់ ។
- ២. អះអាងថាអេមីស្យុងពីតំបន់នៃឧស្ម័នអ៊ីដ្រូកាបូន ឧស្ម័នពែរកាបូន អ៊ីដ្រូកាបូន និងឧស្ម័នស៊ុលហ្វួរិចស្កាតូអ៊ីដ គួរតែមាន
ការប៉ាន់ប្រមាណក្នុងករណីដែលមានទិន្នន័យ និងប្រើប្រាស់សំរាប់ធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍អំពីអេមីស្យុង ។ បណ្តាភាគីគួរតែប្រើប្រាស់
ដើម្បីបង្កើតប្រភពទិន្នន័យ ។
- ៣. អះអាងឡើងវិញថាសក្តានុពលនៃកំរើនកំដៅពិភពលោក ប្រើប្រាស់ដោយបណ្តាភាគីគួរតែជាបរិមាណដែលផ្តល់ដោយក្រុមការងារ
អន្តររដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃលើកទី២របស់ខ្លួន ("1995 IPCC GWP
value") ដោយផ្អែកលើផលនៃឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សំរាប់កំឡុងពេល ១០០ ឆ្នាំ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងភាពមិនប្រាកដប្រជាពាក់ព័ន្ធជាច្រើន
ទាក់ទងនឹងការប៉ាន់ប្រមាណសក្តានុពលកំរើនកំដៅពិភពលោក ។ លើសពីនេះ ក្នុងគោលបំណងនៃការផ្តល់ព័ត៌មាន បណ្តាភាគីអាច
ប្រើប្រាស់ចន្លោះពេលមួយផ្សេង ដូចដែលមានចេញក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃលើកទី ២ ។
- ៤. បានឃើញថានៅក្នុងអត្ថបទកែសម្រួលឆ្នាំ ១៩៩៦ នៃគោលការណ៍ណែនាំ សំរាប់ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ថ្នាក់ជាតិ របស់ក្រុម
ការងារអន្តររដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកកិច្ចការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បរិមាណអេមីស្យុងកើតពីឥន្ធនៈលក់ទៅឱ្យនាវា ឬយន្តហោះសំរាប់
ប្រើប្រាស់ក្នុងការដឹកជញ្ជូនអន្តរជាតិមិនគួររាប់បញ្ចូលក្នុងបរិមាណសរុបសំរាប់ប្រទេសមួយទេ ប៉ុន្តែត្រូវរាយការណ៍ដោយឡែក និង
អំពាវនាវឱ្យក្រុមជំនួយការផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីធ្វើសេចក្តីលំអិតបន្ថែមស្តីពីការរាប់បញ្ចូលអេមីស្យុងទាំង
នោះទៅក្នុងសារពើភ័ណ្ឌសរុបសំរាប់បណ្តាភាគី ។
- ៥. សំរេចថាអេមីស្យុងពីខេត្តប្រតិបត្តិការពហុភាគីអនុលោមតាមចម្លងស្នូលប្រជាជាតិ និងមិនត្រូវរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងបរិមាណសរុប
សំរាប់ប្រទេសមួយទេ ប៉ុន្តែត្រូវរាយការណ៍ដោយឡែក រីឯអេមីស្យុងផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការនិងត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុង
បរិមាណអេមីស្យុងសរុបសំរាប់ប្រទេសនៃភាគីមួយ ឬបណ្តាភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ។

FCCC/SBTA/1996/20, paras. 30 and 54

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

សេចក្តីសម្រេច 3/CP.3
ពាណិជ្ជកម្ម ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៨ និង ៩ នៃអនុសញ្ញា

សន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគី

កត់សំគាល់បណ្តាខក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៨ និង ៩ នៃអនុសញ្ញាប្រប្រយោជន៍សហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ។
កត់សំគាល់ផងដែរនូវខក្នុងមាត្រា ៣ នៃអនុសញ្ញានេះ និងខក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ១ (ខ) នៃ អណត្តិក្រុងប៊ែរឡាំង ។

- ១. ស្នើថា នៅក្នុងសម័យប្រជុំទី ៨ របស់ខ្លួន អង្គការជំនួយការអនុវត្ត ត្រូវរៀបចំធ្វើអត្តសញ្ញាណ និងកំណត់ប្រសិទ្ធភាពចាំបាច់សំរាប់ បំពេញតាមតម្រូវការនៃបណ្តាភាគីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលចែងក្នុងមាត្រា ៤ វាក្យខ័ណ្ឌ ៨ និង ៩ នៃអនុសញ្ញា ដែលកើតឡើងពី ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និង/ឬផលប៉ះពាល់បណ្តាលពីវិធានការឆ្លើយតប ។ បញ្ហាគួរពិចារណារួម មានវិធានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់មូលនិធិ ការធានារ៉ាប់រង និងការរដ្ឋប្រឹក្សា ។
- ២. ស្នើផងដែរឱ្យអង្គការជំនួយការអនុវត្តធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ទៅសន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគីអំពីលទ្ធផលនៃដំណើរការនេះ នៅក្នុងសម័យប្រជុំ លើកទី ៤ របស់ខ្លួន ។
- ៣. ស្នើឱ្យសន្និសីទបណ្តុះបណ្តាលភាគីធ្វើសេចក្តីសម្រេចស្តីពីវិធានការដោយយោងតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍នៃដំណើរការនេះ នៅក្នុង សម័យប្រជុំលើកទី ៤ របស់ខ្លួន ។

* សេចក្តីសម្រេច 1/CP.1.

របាយការណ៍នៃសន្និសីទបណ្តាភាគីអំពីសម័យប្រជុំលើកទី ៣ ចេសន្ត
ពាក្យ : អេមីស្យុងឧស្ម័នកាបូនិចសារុបនៃបណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ នៅឆ្នាំ ១៩៩០
សំរាប់គោលបំណងនៃមាត្រា ២៥ នៃពិធីសារក្រុងក្យូតូ

ភាគី	អេមីស្យុង (Gg)	ភាគរយ
អូទ្រីស	៥៥.២០០	០.៤
បែលស៊ិច	១១៣.៤០៥	០.៨
ប៊ូលហ្គារី	៨២.៩៩០	០.៦
កាណាដា	៤៥៧.៤៤១	៣.៣
សាធារណរដ្ឋឆែក	១៦៩.៥១៤	១.២
ដាណឺម៉ាក	៥២.១០០	០.៤
អូស្ត្រាលី	២៨៨.៩៦៥	២.១
អេស្ប៉ាញ	៣៧.៧៩៧	០.៣
ហ្វាំងឡង់	៥៣.៩០០	០.៤
បារាំង	៣៦៦.៥៣៦	២.៧
អាល្លឺម៉ង់	១.០១២.៤៤៣	៧.៤
ក្រិច	៨២.១០០	០.៦
ហុងគ្រី	៧១.៦៧៣	០.៥
អាយរីស្លង់	២.១៧២	០.០
អេស្ប៉ាញ	៣០.៧១៩	០.២
អ៊ីតាលី	៤២៨.៩៤១	៣.១
ជប៉ុន	១.១៧៣.៣៦០	៨.៥
ឡាតវី	២២.៩៧៦	០.២
លីត្លូនស្តេន	២០៨	០.០
លុចសំបួរ	១១.៣៤៣	០.១
ម៉ូណាកូ	៧១	០.០
ហូឡង់	១៦៧.៦០០	១.២
លុវ៉ែលសេឡង់	២៥.៥៣០	០.២
នីរវេ	៣៥.៥៣៣	០.៣
ប៊ូឡូញ	៤១៤.៩៣០	៣.០
ព័រទុយហ្គាល់	៤២.១៤៨	០.៣
រ៉ូម៉ានី	១៧១.១០៣	១.២
សហព័ន្ធរុស្ស៊ី	២.៣៨៨.៧២០	១៧.៤
ស្កូវ៉ាគី	៥៨.២៧៨	០.៤
អេស្ប៉ាញ	២៦០.៦៥៤	១.៩
ស្វីយែអែត	៦១.២៥៦	០.៤
ស្វីស	៤៣.៦០០	០.៣
ចក្រភពអង់គ្លេសនិងអេស្ប៉ាញខាងជើង	៥៨៤.០៧៨	៤.៣
សហរដ្ឋអាមេរិក	៤.៩៥៧.០២២	៣៦.១
សរុប	១៣.៧២៨.៣០៦	១០០.០

“ឧទ្ធរណ៍នេះផ្អែកលើព័ត៌មានពីបណ្តាភាគីក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលបានដាក់ជូនរបាយការណ៍ជាតិដំបូងនៅមុន ឬនៅថ្ងៃទី ១១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ និងត្រូវបានកែតម្រូវដោយលេខាធិការដ្ឋាននៅក្នុងឯកសារមួយចំនួន A/AC.237/81.FCCC/CP/1998/12/Add.2 និង FCCC/SB/1997/8) ។”

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

របាយការណ៍ចូលចំនួនមានទិន្នន័យអំពីអេមីស្យុង CO₂ តាមប្រភព និងការចាប់យកដោយអាងស្រូបកាបូនដោយសារការប្រែប្រួលលើការប្រើប្រាស់ដី និងរុក្ខាលើ ប៉ុន្តែដោយសាររបាយការណ៍ទាំងនោះរៀបចំតាមទម្រង់ផ្សេងគ្នា ទិន្នន័យទាំងនោះមិនបានដាក់បញ្ចូលនៅទីនេះទេ ។

សន្ទានុក្រម

Ad hoc Group on the Berlin Mandate (AGBM)	ក្រុមការងារបណ្តោះអាសន្ននៃអណត្តិក្រុងប៊ែរឡាំង
Adverse effect	ផលអវិជ្ជមាន
Arbitration	មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ
Berlin Mandate	អាណត្តិក្រុងប៊ែរឡាំង
Clean development mechanism	យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត
Climate change	ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
Climate system	ប្រព័ន្ធអាកាសធាតុ
Common but differentiated responsibilities	ការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា តែមានកំរិតផ្សេងគ្នា
Conference of the Parties (CoP)	សន្និសីទបណ្តុំភាគី
Eligibility	ភាពអាចជ្រើសរើសយកបាន. ភាពមានសិទ្ធិទទួល
Emission	អេមីស្យុង. ការបញ្ចេញឧស្ម័ន
Emission reduction unit	ឯកតាកាត់បន្ថយអេមីស្យុង
Greenhouse effect	ផលផ្ទះកញ្ចក់
Greenhouse gas (GHG)	ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
Intergovernmental Negotiating Committee for a Framework Convention on Climate Change (INC/FCCC)	គណៈកម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលដើម្បីចរចាបង្កើតអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)	ក្រុមការងារអន្តររដ្ឋាភិបាល ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
Join implementation	ការអនុវត្តរួមគ្នា
Join fulfillment of commitments	កិច្ចអនុវត្តន៍ការសន្យារួមគ្នា
Least developed countries	ប្រទេសក្រីក្របំផុត
Legally binding commitment	ការសន្យាជាបច្ចុប្បន្នច្បាប់
Modalities	ទម្រង់ការ ? លក្ខខណ្ឌ ?
National communication	របាយការណ៍ជាតិ
Precautionary principle	វិធានការបង្ការជាមុន
Precursor	សារធាតុដើម
Prediction	ការព្យាករណ៍
Projection	ចំនោល ការព្យាករណ៍
Quantified emission limitation and reduction commitments	ការសន្យាកំហិត និងកាត់បន្ថយបរិមាណអេមីស្យុង
Regional economic integration organization	អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់
Reservoir	អាងផ្តុកកាបូន
Sink	អាងស្រូបកាបូន
Source	ប្រភព
Systematic observation	ការសង្កេតយថាត្រឹម ការសង្កេតជាប្រចាំ
Uncertainty	ភាពមិនប្រាកដប្រជា
United Nations Development Programme (UNEP)	កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ
World Meteorological Organisation	អង្គការឧត្តមិយមពិភពលោក

**KYOTO PROTOCOL TO THE
UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE**

The Parties to this Protocol,

Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as "the Convention",

In pursuit of the ultimate objective of the Convention as stated in its Article 2,

Recalling the provisions of the Convention,

Being guided by Article 3 of the Convention,

Pursuant to the Berlin Mandate adopted by decision 1/CP.1 of the Conference of the Parties to the Convention at its first session,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Protocol, the definitions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

1. "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention.
2. "Convention" means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992.
3. "Intergovernmental Panel on Climate Change" means the Intergovernmental Panel on Climate Change established in 1988 jointly by the World Meteorological Organization and the United Nations Environment Programme.
4. "Montreal Protocol" means the Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer, adopted in Montreal on 16 September 1987 and as subsequently adjusted and amended.
5. "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.
6. "Party" means, unless the context otherwise indicates, a Party to this Protocol.
7. "Party included in Annex I" means a Party included in Annex I to the Convention, as may be amended, or a Party which has made a notification under Article 4, paragraph 2(g), of the Convention.

Article 2

1. Each Party included in Annex I, in achieving its quantified emission limitation and reduction commitments under Article 3, in order to promote sustainable development, shall:
 - (a) Implement and/or further elaborate policies and measures in accordance with its national circumstances, such as:
 - (i) Enhancement of energy efficiency in relevant sectors of the national economy;
 - (ii) Protection and enhancement of sinks and reservoirs of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, taking into account its commitments under relevant international environmental agreements; promotion of sustainable forest management practices, afforestation and reforestation;
 - (iii) Promotion of sustainable forms of agriculture in light of climate change considerations;
 - (iv) Research on, and promotion, development and increased use of, new and renewable forms of energy, of carbon dioxide sequestration technologies and of advanced and innovative environmentally sound technologies;

- (v) Progressive reduction or phasing out of market imperfections, fiscal incentives, tax and duty exemptions and subsidies in all greenhouse gas emitting sectors that run counter to the objective of the Convention and application of market instruments;
 - (vi) Encouragement of appropriate reforms in relevant sectors aimed at promoting policies and measures which limit or reduce emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol;
 - (vii) Measures to limit and/or reduce emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol in the transport sector;
 - (viii) Limitation and/or reduction of methane emissions through recovery and use in waste management, as well as in the production, transport and distribution of energy;
- b) Cooperate with other such Parties to enhance the individual and combined effectiveness of their policies and measures adopted under this Article, pursuant to Article 4, paragraph 2(e)(i), of the Convention. To this end, these Parties shall take steps to share their experience and exchange information on such policies and measures, including developing ways of improving their comparability, transparency and effectiveness. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session or as soon as practicable thereafter, consider ways to facilitate such cooperation, taking into account all relevant information.
2. The Parties included in Annex I shall pursue limitation or reduction of emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol from aviation and marine bunker fuels, working through the International Civil Aviation Organization and the International Maritime Organization, respectively.
 3. The Parties included in Annex I shall strive to implement policies and measures under this Article in such a way as to minimize adverse effects, including the adverse effects of climate change, effects on international trade, and social, environmental and economic impacts on other Parties, especially developing country Parties and in particular those identified in Article 4, paragraphs 8 and 9, of the Convention, taking into account Article 3 of the Convention. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may take further action, as appropriate, to promote the implementation of the provisions of this paragraph.
 4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, if it decides that it would be beneficial to coordinate any of the policies and measures in paragraph 1(a) above, taking into account different national circumstances and potential effects, shall consider ways and means to elaborate the coordination of such policies and measures.

Article 3

1. The Parties included in Annex I shall, individually or jointly, ensure that their aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions of the greenhouse gases listed in Annex A do not exceed their assigned amounts, calculated pursuant to their quantified emission limitation and reduction commitments inscribed in Annex B and in accordance with the provisions of this Article, with a view to reducing their overall emissions of such gases by at least 5 per cent below 1990 levels in the commitment period 2008 to 2012.
2. Each Party included in Annex I shall, by 2005, have made demonstrable progress in achieving its commitments under this Protocol.
3. The net changes in greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks resulting from direct human-induced land-use change and forestry activities, limited to afforestation, reforestation and deforestation since 1990, measured as verifiable changes in carbon stocks in each commitment period, shall be used to meet the commitments under this Article of each Party included in Annex I. The greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks associated with those activities shall be reported in a transparent and verifiable manner and reviewed in accordance with Articles 7 and 8.
4. Prior to the first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, each Party included in Annex I shall provide, for consideration by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, data to establish its level of carbon stocks in 1990 and to enable an estimate to be made of its changes in carbon stocks in subsequent years. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session or as soon as practicable thereafter, decide upon modalities, rules and guidelines as to how, and which, additional human-induced activities related to changes in greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks in the

agricultural soils and the land-use change and forestry categories shall be added to, or subtracted from, the assigned amounts for Parties included in Annex I, taking into account uncertainties, transparency in reporting, verifiability, the methodological work of the Intergovernmental Panel on Climate Change, the advice provided by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice in accordance with Article 5 and the decisions of the Conference of the Parties. Such a decision shall apply in the second and subsequent commitment periods. A Party may choose to apply such a decision on these additional human-induced activities for its first commitment period, provided that these activities have taken place since 1990.

5. The Parties included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy whose base year or period was established pursuant to decision 9/CP.2 of the Conference of the Parties at its second session shall use that base year or period for the implementation of their commitments under this Article. Any other Party included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy which has not yet submitted its first national communication under Article 12 of the Convention may also notify the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol that it intends to use an historical base year or period other than 1990 for the implementation of its commitments under this Article. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall decide on the acceptance of such notification.
6. Taking into account Article 4, paragraph 6, of the Convention, in the implementation of their commitments under this Protocol other than those under this Article, a certain degree of flexibility shall be allowed by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol to the Parties included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy.
7. In the first quantified emission limitation and reduction commitment period, from 2008 to 2012, the assigned amount for each Party included in Annex I shall be equal to the percentage inscribed for it in Annex B of its aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions of the greenhouse gases listed in Annex A in 1990, or the base year or period determined in accordance with paragraph 5 above, multiplied by five. Those Parties included in Annex I for whom land-use change and forestry constituted a net source of greenhouse gas emissions in 1990 shall include in their 1990 emissions base year or period the aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions by sources minus removals by sinks in 1990 from land-use change for the purposes of calculating their assigned amount.
8. Any Party included in Annex I may use 1995 as its base year for hydrofluorocarbons, perfluorocarbons and sulphur hexafluoride, for the purposes of the calculation referred to in paragraph 7 above.
9. Commitments for subsequent periods for Parties included in Annex I shall be established in amendments to Annex B to this Protocol, which shall be adopted in accordance with the provisions of Article 21, paragraph 7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall initiate the consideration of such commitments at least seven years before the end of the first commitment period referred to in paragraph 1 above.
10. Any emission reduction units, or any part of an assigned amount, which a Party acquires from another Party in accordance with the provisions of Article 6 or of Article 17 shall be added to the assigned amount for the acquiring Party.
11. Any emission reduction units, or any part of an assigned amount, which a Party transfers to another Party in accordance with the provisions of Article 6 or of Article 17 shall be subtracted from the assigned amount for the transferring Party.
12. Any certified emission reductions which a Party acquires from another Party in accordance with the provisions of Article 12 shall be added to the assigned amount for the acquiring Party.
13. If the emissions of a Party included in Annex I in a commitment period are less than its assigned amount under this Article, this difference shall, on request of that Party, be added to the assigned amount for that Party for subsequent commitment periods.
14. Each Party included in Annex I shall strive to implement the commitments mentioned in paragraph 1 above in such a way as to minimize adverse social, environmental and economic impacts on developing country Parties, particularly those identified in Article 4, paragraphs 8 and 9, of the Convention. In line with relevant decisions of the Conference of the Parties on the implementation of those paragraphs, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session, consider what actions are necessary to minimize the adverse effects of climate change and/or the

impacts of response measures on Parties referred to in those paragraphs. Among the issues to be considered shall be the establishment of funding, insurance and transfer of technology.

Article 4

1. Any Parties included in Annex I that have reached an agreement to fulfill their commitments under Article 3 jointly, shall be deemed to have met those commitments provided that their total combined aggregate anthropogenic carbon dioxide equivalent emissions of the greenhouse gases listed in Annex A do not exceed their assigned amounts calculated pursuant to their quantified emission limitation and reduction commitments inscribed in Annex B and in accordance with the provisions of Article 3. The respective emission level allocated to each of the Parties to the agreement shall be set out in that agreement.
2. The Parties to any such agreement shall notify the secretariat of the terms of the agreement on the date of deposit of their instruments of ratification, acceptance or approval of this Protocol, or accession thereto. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of the agreement.
3. Any such agreement shall remain in operation for the duration of the commitment period specified in Article 3, paragraph 7.
4. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization, any alteration in the composition of the organization after adoption of this Protocol shall not affect existing commitments under this Protocol. Any alteration in the composition of the organization shall only apply for the purposes of those commitments under Article 3 that are adopted subsequent to that alteration.
5. In the event of failure by the Parties to such an agreement to achieve their total combined level of emission reductions, each Party to that agreement shall be responsible for its own level of emissions set out in the agreement.
6. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Protocol, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization acting in accordance with Article 24, shall, in the event of failure to achieve the total combined level of emission reductions, be responsible for its level of emissions as notified in accordance with this Article.

Article 5

1. Each Party included in Annex I shall have in place, no later than one year prior to the start of the first commitment period, a national system for the estimation of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol. Guidelines for such national systems, which shall incorporate the methodologies specified in paragraph 2 below, shall be decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first session.
2. Methodologies for estimating anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol shall be those accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties at its third session. Where such methodologies are not used, appropriate adjustments shall be applied according to methodologies agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first session. Based on the work of, inter alia, the Intergovernmental Panel on Climate Change and advice provided by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall regularly review and, as appropriate, revise such methodologies and adjustments, taking fully into account any relevant decisions by the Conference of the Parties. Any revision to methodologies or adjustments shall be used only for the purposes of ascertaining compliance with commitments under Article 3 in respect of any commitment period adopted subsequent to that revision.
3. The global warming potentials used to calculate the carbon dioxide equivalence of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases listed in Annex A shall be those accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties at its third session. Based on the work of, inter alia, the Intergovernmental Panel on Climate Change and advice provided by the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, the

Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall regularly review and, as appropriate, revise the global warming potential of each such greenhouse gas, taking fully into account any relevant decisions by the Conference of the Parties. Any revision to a global warming potential shall apply only to commitments under Article 3 in respect of any commitment period adopted subsequent to that revision.

Article 6

1. For the purpose of meeting its commitments under Article 3, any Party included in Annex I may transfer to, or acquire from, any other such Party emission reduction units resulting from projects aimed at reducing anthropogenic emissions by sources or enhancing anthropogenic removals by sinks of greenhouse gases in any sector of the economy, provided that:
 - (a) Any such project has the approval of the Parties involved;
 - (b) Any such project provides a reduction in emissions by sources, or an enhancement of removals by sinks, that is additional to any that would otherwise occur;
 - (c) It does not acquire any emission reduction units if it is not in compliance with its obligations under Articles 5 and 7; and
 - (d) The acquisition of emission reduction units shall be supplemental to domestic actions for the purposes of meeting commitments under Article 3.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may, at its first session or as soon as practicable thereafter, further elaborate guidelines for the implementation of this Article, including for verification and reporting.
3. A Party included in Annex I may authorize legal entities to participate, under its responsibility, in actions leading to the generation, transfer or acquisition under this Article of emission reduction units.
4. If a question of implementation by a Party included in Annex I of the requirements referred to in this Article is identified in accordance with the relevant provisions of Article 8, transfers and acquisitions of emission reduction units may continue to be made after the question has been identified, provided that any such units may not be used by a Party to meet its commitments under Article 3 until any issue of compliance is resolved.

Article 7

1. Each Party included in Annex I shall incorporate in its annual inventory of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, submitted in accordance with the relevant decisions of the Conference of the Parties, the necessary supplementary information for the purposes of ensuring compliance with Article 3, to be determined in accordance with paragraph 4 below.
2. Each Party included in Annex I shall incorporate in its national communication, submitted under Article 12 of the Convention, the supplementary information necessary to demonstrate compliance with its commitments under this Protocol, to be determined in accordance with paragraph 4 below.
3. Each Party included in Annex I shall submit the information required under paragraph 1 above annually, beginning with the first inventory due under the Convention for the first year of the commitment period after this Protocol has entered into force for that Party. Each such Party shall submit the information required under paragraph 2 above as part of the first national communication due under the Convention after this Protocol has entered into force for it and after the adoption of guidelines as provided for in paragraph 4 below. The frequency of subsequent submission of information required under this Article shall be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, taking into account any timetable for the submission of national communications decided upon by the Conference of the Parties.
4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall adopt at its first session, and review periodically thereafter, guidelines for the preparation of the information required under this Article, taking into account guidelines for the preparation of national communications by Parties included in Annex I adopted by the Conference of the Parties. The Conference of the Parties

serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall also, prior to the first commitment period, decide upon modalities for the accounting of assigned amounts.

Article 8

1. The information submitted under Article 7 by each Party included in Annex I shall be reviewed by expert review teams pursuant to the relevant decisions of the Conference of the Parties and in accordance with guidelines adopted for this purpose by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol under paragraph 4 below. The information submitted under Article 7, paragraph 1, by each Party included in Annex I shall be reviewed as part of the annual compilation and accounting of emissions inventories and assigned amounts. Additionally, the information submitted under Article 7, paragraph 2, by each Party included in Annex I shall be reviewed as part of the review of communications.
2. Expert review teams shall be coordinated by the secretariat and shall be composed of experts selected from those nominated by Parties to the Convention and, as appropriate, by intergovernmental organizations, in accordance with guidance provided for this purpose by the Conference of the Parties.
3. The review process shall provide a thorough and comprehensive technical assessment of all aspects of the implementation by a Party of this Protocol. The expert review teams shall prepare a report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, assessing the implementation of the commitments of the Party and identifying any potential problems in, and factors influencing, the fulfilment of commitments. Such reports shall be circulated by the secretariat to all Parties to the Convention. The secretariat shall list those questions of implementation indicated in such reports for further consideration by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall adopt at its first session, and review periodically thereafter, guidelines for the review of implementation of this Protocol by expert review teams taking into account the relevant decisions of the Conference of the Parties.
5. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, with the assistance of the Subsidiary Body for Implementation and, as appropriate, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, consider:
 - (a) The information submitted by Parties under Article 7 and the reports of the expert reviews thereon conducted under this Article; and
 - (b) Those questions of implementation listed by the secretariat under paragraph 3 above, as well as any questions raised by Parties.
6. Pursuant to its consideration of the information referred to in paragraph 5 above, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall take decisions on any matter required for the implementation of this Protocol.

Article 9

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically review this Protocol in the light of the best available scientific information and assessments on climate change and its impacts, as well as relevant technical, social and economic information. Such reviews shall be coordinated with pertinent reviews under the Convention, in particular those required by Article 4, paragraph 2(d), and Article 7, paragraph 2(a), of the Convention. Based on these reviews, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall take appropriate action.
2. The first review shall take place at the second session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Further reviews shall take place at regular intervals and in a timely manner.

Article 10

All Parties, taking into account their common but differentiated responsibilities and their specific national and regional development priorities, objectives and circumstances, without introducing any new

commitments for Parties not included in Annex I, but reaffirming existing commitments under Article 4, paragraph 1, of the Convention, and continuing to advance the implementation of these commitments in order to achieve sustainable development, taking into account Article 4, paragraphs 3, 5 and 7, of the Convention, shall:

- a) Formulate, where relevant and to the extent possible, cost-effective national and, where appropriate, regional programmes to improve the quality of local emission factors, activity data and/or models which reflect the socio-economic conditions of each Party for the preparation and periodic updating of national inventories of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, using comparable methodologies to be agreed upon by the Conference of the Parties, and consistent with the guidelines for the preparation of national communications adopted by the Conference of the Parties;
- (b) Formulate, implement, publish and regularly update national and, where appropriate, regional programmes containing measures to mitigate climate change and measures to facilitate adequate adaptation to climate change:
 - (i) Such programmes would, inter alia, concern the energy, transport and industry sectors as well as agriculture, forestry and waste management. Furthermore, adaptation technologies and methods for improving spatial planning would improve adaptation to climate change; and
 - (ii) Parties included in Annex I shall submit information on action under this Protocol, including national programmes, in accordance with Article 7; and other Parties shall seek to include in their national communications, as appropriate, information on programmes which contain measures that the Party believes contribute to addressing climate change and its adverse impacts, including the abatement of increases in greenhouse gas emissions, and enhancement of and removals by sinks, capacity building and adaptation measures;
- (c) Cooperate in the promotion of effective modalities for the development, application and diffusion of, and take all practicable steps to promote, facilitate and finance, as appropriate, the transfer of, or access to, environmentally sound technologies, know-how, practices and processes pertinent to climate change, in particular to developing countries, including the formulation of policies and programmes for the effective transfer of environmentally sound technologies that are publicly owned or in the public domain and the creation of an enabling environment for the private sector, to promote and enhance the transfer of, and access to, environmentally sound technologies;
- (d) Cooperate in scientific and technical research and promote the maintenance and the development of systematic observation systems and development of data archives to reduce uncertainties related to the climate system, the adverse impacts of climate change and the economic and social consequences of various response strategies, and promote the development and strengthening of endogenous capacities and capabilities to participate in international and intergovernmental efforts, programmes and networks on research and systematic observation, taking into account Article 5 of the Convention;
- (e) Cooperate in and promote at the international level, and, where appropriate, using existing bodies, the development and implementation of education and training programmes, including the strengthening of national capacity building, in particular human and institutional capacities and the exchange or secondment of personnel to train experts in this field, in particular for developing countries, and facilitate at the national level public awareness of, and public access to information on, climate change. Suitable modalities should be developed to implement these activities through the relevant bodies of the Convention, taking into account Article 6 of the Convention;
- (f) Include in their national communications information on programmes and activities undertaken pursuant to this Article in accordance with relevant decisions of the Conference of the Parties; and
- (g) Give full consideration, in implementing the commitments under this Article, to Article 4, paragraph 8, of the Convention.

Article 11

- 1. In the implementation of Article 10, Parties shall take into account the provisions of Article 4, paragraphs 4, 5, 7, 8 and 9, of the Convention.

2. In the context of the implementation of Article 4, paragraph 1, of the Convention, in accordance with the provisions of Article 4, paragraph 3, and Article 11 of the Convention, and through the entity or entities entrusted with the operation of the financial mechanism of the Convention, the developed country Parties and other developed Parties included in Annex II to the Convention shall:
 - (a) Provide new and additional financial resources to meet the agreed full costs incurred by developing country Parties in advancing the implementation of existing commitments under Article 4, paragraph 1(a), of the Convention that are covered in Article 10, subparagraph (a); and
 - (b) Also provide such financial resources, including for the transfer of technology, needed by the developing country Parties to meet the agreed full incremental costs of advancing the implementation of existing commitments under Article 4, paragraph 1, of the Convention that are covered by Article 10 and that are agreed between a developing country Party and the international entity or entities referred to in Article 11 of the Convention, in accordance with that Article.

The implementation of these existing commitments shall take into account the need for adequacy and predictability in the flow of funds and the importance of appropriate burden sharing among developed country Parties. The guidance to the entity or entities entrusted with the operation of the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply mutatis mutandis to the provisions of this paragraph.

3. The developed country Parties and other developed Parties in Annex II to the Convention may also provide, and developing country Parties avail themselves of, financial resources for the implementation of Article 10, through bilateral, regional and other multilateral channels.

Article 12

1. A clean development mechanism is hereby defined.
2. The purpose of the clean development mechanism shall be to assist Parties not included in Annex I in achieving sustainable development and in contributing to the ultimate objective of the Convention, and to assist Parties included in Annex I in achieving compliance with their quantified emission limitation and reduction commitments under Article 3.
3. Under the clean development mechanism:
 - (a) Parties not included in Annex I will benefit from project activities resulting in certified emission reductions; and
 - (b) Parties included in Annex I may use the certified emission reductions accruing from such project activities to contribute to compliance with part of their quantified emission limitation and reduction commitments under Article 3, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
4. The clean development mechanism shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol and be supervised by an executive board of the clean development mechanism.
5. Emission reductions resulting from each project activity shall be certified by operational entities to be designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, on the basis of:
 - (a) Voluntary participation approved by each Party involved;
 - (b) Real, measurable, and long-term benefits related to the mitigation of climate change; and
 - (c) Reductions in emissions that are additional to any that would occur in the absence of the certified project activity.
6. The clean development mechanism shall assist in arranging funding of certified project activities as necessary.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session, elaborate modalities and procedures with the objective of ensuring transparency, efficiency and accountability through independent auditing and verification of project activities.
8. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall ensure that a share of the proceeds from certified project activities is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.
9. Participation under the clean development mechanism, including in activities mentioned in paragraph 3(a) above and in the acquisition of certified emission reductions, may involve private and/or public entities, and is to be subject to whatever guidance may be provided by the executive board of the clean development mechanism.
10. Certified emission reductions obtained during the period from the year 2000 up to the beginning of the first commitment period can be used to assist in achieving compliance in the first commitment period.

Article 13

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to this Protocol.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Protocol.
4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:
 - (a) Assess, on the basis of all information made available to it in accordance with the provisions of this Protocol, the implementation of this Protocol by the Parties, the overall effects of the measures taken pursuant to this Protocol, in particular environmental, economic and social effects as well as their cumulative impacts and the extent to which progress towards the objective of the Convention is being achieved;
 - (b) Periodically examine the obligations of the Parties under this Protocol, giving due consideration to any reviews required by Article 4, paragraph 2(d), and Article 7, paragraph 2, of the Convention, in the light of the objective of the Convention, the experience gained in its implementation and the evolution of scientific and technological knowledge, and in this respect consider and adopt regular reports on the implementation of this Protocol;
 - (c) Promote and facilitate the exchange of information on measures adopted by the Parties to address climate change and its effects, taking into account the differing circumstances, responsibilities and capabilities of the Parties and their respective commitments under this Protocol;
 - (d) Facilitate, at the request of two or more Parties, the coordination of measures adopted by them to address climate change and its effects, taking into account the differing circumstances, responsibilities and capabilities of the Parties and their respective commitments under this Protocol;
 - (e) Promote and guide, in accordance with the objective of the Convention and the provisions of this Protocol, and taking fully into account the relevant decisions by the Conference of the Parties, the development and periodic refinement of comparable methodologies for the effective

implementation of this Protocol, to be agreed on by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol;

- (f) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
 - (g) Seek to mobilize additional financial resources in accordance with Article 11, paragraph 2;
 - (h) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;
 - (i) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies; and
 - (j) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol, and consider any assignment resulting from a decision by the Conference of the Parties.
5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial procedures applied under the Convention shall be applied mutatis mutandis under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
 6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held every year and in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
 7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
 8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by this Protocol and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Article 14

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Protocol.
2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention on arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply mutatis mutandis to this Protocol. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Protocol.

Article 15

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve as, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Protocol. The provisions relating to the functioning of these two bodies under the Convention shall apply mutatis mutandis to this Protocol. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Protocol shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to this Protocol.
3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the Bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a party to this Protocol, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Protocol.

Article 16.

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, as soon as practicable, consider the application to this Protocol of, and modify as appropriate, the multilateral consultative process referred to in Article 13 of the Convention, in the light of any relevant decisions that may be taken by the Conference of the Parties. Any multilateral consultative process that may be applied to this Protocol shall operate without prejudice to the procedures and mechanisms established in accordance with Article 18.

Article 17

The Conference of the Parties shall define the relevant principles, modalities, rules and guidelines, in particular for verification, reporting and accountability for emissions trading. The Parties included in Annex B may participate in emissions trading for the purposes of fulfilling their commitments under Article 3. Any such trading shall be supplemental to domestic actions for the purpose of meeting quantified emission limitation and reduction commitments under that Article.

Article 18

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first session, approve appropriate and effective procedures and mechanisms to determine and to address cases of non-compliance with the provisions of this Protocol, including through the development of an indicative list of consequences, taking into account the cause, type, degree and frequency of non-compliance. Any procedures and mechanisms under this Article entailing binding consequences shall be adopted by means of an amendment to this Protocol.

Article 19

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Protocol.

Article 20

1. Any Party may propose amendments to this Protocol.
2. Amendments to this Protocol shall be adopted at an ordinary session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The text of any proposed amendment to this Protocol shall be communicated to the Parties by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate the text of any proposed amendments to the Parties and signatories to the Convention and, for information, to the Depositary.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. The adopted amendment shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for their acceptance.
4. Instruments of acceptance in respect of an amendment shall be deposited with the Depositary. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 above shall enter into force for those Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of an instrument of acceptance by at least three fourths of the Parties to this Protocol.

5. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits with the Depositary its instrument of acceptance of the said amendment.

Article 21

1. Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided, a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Any annexes adopted after the entry into force of this Protocol shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.
2. Any Party may make proposals for an annex to this Protocol and may propose amendments to annexes to this Protocol.
3. Annexes to this Protocol and amendments to annexes to this Protocol shall be adopted at an ordinary session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The text of any proposed annex or amendment to an annex shall be communicated to the Parties by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate the text of any proposed annex or amendment to an annex to the Parties and signatories to the Convention and, for information, to the Depositary.
4. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed annex or amendment to an annex by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the annex or amendment to an annex shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. The adopted annex or amendment to an annex shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for their acceptance.
5. An annex, or amendment to an annex other than Annex A or B, that has been adopted in accordance with paragraphs 3 and 4 above shall enter into force for all Parties to this Protocol six months after the date of the communication by the Depositary to such Parties of the adoption of the annex or adoption of the amendment to the annex, except for those Parties that have notified the Depositary, in writing, within that period of their non-acceptance of the annex or amendment to the annex. The annex or amendment to an annex shall enter into force for Parties which withdraw their notification of non-acceptance on the ninetieth day after the date on which withdrawal of such notification has been received by the Depositary.
6. If the adoption of an annex or an amendment to an annex involves an amendment to this Protocol, that annex or amendment to an annex shall not enter into force until such time as the amendment to this Protocol enters into force.
7. Amendments to Annexes A and B to this Protocol shall be adopted and enter into force in accordance with the procedure set out in Article 20, provided that any amendment to Annex B shall be adopted only with the written consent of the Party concerned.

Article 22

1. Each Party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 below.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 23

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Protocol.

Article 24

1. This Protocol shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations which are Parties to the Convention. It shall be open for signature at United Nations Headquarters in New York from 16 March 1998 to 15 March 1999. This

Protocol shall be open for accession from the day after the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depository.

- 2. Any regional economic integration organization which becomes a Party to this Protocol without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Protocol. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Protocol, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Protocol. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Protocol concurrently.
- 3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Protocol. These organizations shall also inform the Depository, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 25

- 1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date on which not less than 55 Parties to the Convention, incorporating Parties included in Annex I which accounted in total for at least 55 per cent of the total carbon dioxide emissions for 1990 of the Parties included in Annex I, have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.
- 2. For the purposes of this Article, "the total carbon dioxide emissions for 1990 of the Parties included in Annex I" means the amount communicated on or before the date of adoption of this Protocol by the Parties included in Annex I in their first national communications submitted in accordance with Article 12 of the Convention.
- 3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 above for entry into force have been fulfilled, this Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
- 4. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of the organization.

Article 26

No reservations may be made to this Protocol.

Article 27

- 1. At any time after three years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Protocol by giving written notification to the Depository.
- 2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depository of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.
- 3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Protocol.

Article 28

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Kyoto this eleventh day of December one thousand nine hundred and ninety-seven.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have affixed their signatures to this Protocol on the dates indicated.

Annex A

Greenhouse gases

- Carbon dioxide (CO₂)
- Methane (CH₄)
- Nitrous oxide (N₂O)
- Hydrofluorocarbons (HFCs)
- Perfluorocarbons (PFCs)
- Sulphur hexafluoride (SF₆)

Sectors/source categories

Energy

- Fuel combustion
 - Energy industries
 - Manufacturing industries and construction
 - Transport
 - Other sectors
 - Other
- Fugitive emissions from fuels
 - Solid fuels
 - Oil and natural gas
 - Other

Industrial processes

- Mineral products
- Chemical industry
- Metal production
- Other production
- Production of halocarbons and sulphur hexafluoride
- Consumption of halocarbons and sulphur hexafluoride
- Other

Solvent and other product use

Agriculture

- Enteric fermentation
- Manure management
- Rice cultivation
- Agricultural soils
- Prescribed burning of savannas
- Field burning of agricultural residues
- Other

Waste

- Solid waste disposal on land
- Wastewater handling
- Waste incineration
- Other

Annex B

Party	Quantified emission limitation or reduction commitment (percentage of base year or period)
Australia	108
Austria	92
Belgium	92
Bulgaria*	92
Canada	94
Croatia*	95
Czech Republic*	92
Denmark	92
Estonia*	92
European Community	92
Finland	92
France	92
Germany	92
Greece	92
Hungary*	94
Iceland	110
Ireland	92
Italy	92
Japan	94
Latvia*	92
Liechtenstein	92
Lithuania*	92
Luxembourg	92
Monaco	92
Netherlands	92
New Zealand	100
Norway	101
Poland*	94
Portugal	92
Romania*	92
Russian Federation*	100
Slovakia*	92
Slovenia*	92
Spain	92
Sweden	92
Switzerland	92
Ukraine*	100
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	92
United States of America	93

* Countries that are undergoing the process of transition to a market economy.